

3 Aruba

Xavier University en Aruba willen samen opleiding Verpleegkunde lanceren

6 Economie

Coronavirus zit maker Ray-Ban-zonnebrillen dwars

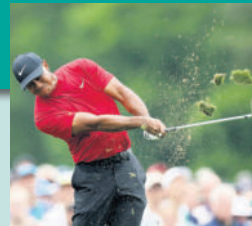
9 Wereld

Erdogan beveelt stoppen migratie over zee naar Griekenland

12 Sport

Rugblessure hindert golfer Woods al weken

Granietafgraving op grens met natuurpark baart zorgen

ORANJESTAD — Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA) is bezorgd over een commerciële granietafgraving aan de grens van het terrein. Volgens park-directeur Roland de Cuba zou aanhoudende regen kunnen zorgen voor instortingsgevaar. Het park overweegt stappen te nemen.

door onze verslaggever
Ariën Rasmijn

Wederom een voorbeeld hoe economische activiteit een negatieve invloed heeft op de natuur en geen rekening houdt met haar waarde, zo noemt FPNA-directeur Roland de Cuba de afgraving van graniet die inmiddels tot aan de grens met het park is gekomen bij Hofi Arikok. “Het gaat om een gat van meer dan zes meter diep, op twee meter afstand of minder van de grens met Nationaal park Arikok. We voorzien dat als het gaat regenen er zelfs gevaar van instorting zou kunnen zijn”, aldus De Cuba die aangeeft dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van een dispuut waar de grens van het terrein van de familie Maduro met het park precies ligt. “In januari vorig jaar hebben we deze situatie in de vorm van een rapport bij de minister van Ruimtelijke Ordening, Infrastructuur en Milieu onder de aandacht gebracht.” De Cuba zegt dat FPNA in oktober ook contact heeft gehad met de Directie Infrastructuur en Planning (DIP). “Dip zou een nieuwe meting uitvoeren en de eigenaar aanspreken mocht er sprake zijn van een

overtreding. Ik heb er niets meer van gehoord.” Desgevraagd zegt De Cuba zelf nog geen contact te hebben opgenomen met de eigenaar van het terrein of het bedrijf Fata Morgana Excavation and Stonework, die de graafwerkzaamheden verricht. “Er is geen sprake van een officieel dispuut. Dat is tot nu toe in handen gebleven van de minister en DIP. Resultaten of zelfs een besluit in welke richting te gaan zijn tot nu toe uitgebleven.”

Bufferzone en ROPv

Toen de infrastructuur van Nationaal park Arikok met Europees geld werd aangelegd werd ook een strategisch plan door de EU aangeleverd voor het park. Daarin werd aanbevolen een bufferzone van tussen de 200 en 500 meter om het park heen aan te houden. Klaarblijkelijk werd dit door geen enkele regering nageleefd, aldus De Cuba. De Cuba wijst tenslotte op het plan in het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan met voorschriften (ROPv) om vanaf 2021 een moratorium op afgravingen in te voeren. “Het is plausibel om tot dan te wachten, maar dat is meer een cynische speculatie”, aldus de FPNA-directeur die

Foto: Aruban Warriors

onderstreept dat de afgraving op de grens van het park een grote zorg is en dat mogelijke stappen momenteel worden overwogen.

Fata Morgana

Fabian Flanegin is bedrijfsleider van Fata Morgana Ex-

cavation and Stonework. Hij zegt de zorgen van FPNA en organisaties als Aruban Warriors te begrijpen, maar stelt dat de afgraving allereerst binnen de grenzen blijft van het eigendomsterrein dat het bedrijf inmiddels zo'n anderhalf jaar van de fami-

lie Maduro huurt. “Die grens ligt normaal gesproken op zo'n drie meter, maar wij zitten op zes meter.” Flanegin geeft aan dat voordat zijn bedrijf op dat terrein begon te graven de eigenaar van het terrein al lang bezig was met het graven naar zand en gra-

niet voor constructie. Hij belegt ook dat in de periode dat Fata Morgana daar tot nu toe actief is geweest de graafwerkzaamheden vooral in de richting van de grens van het park hebben plaatsgevonden. Flanegin weer-sprekt dat er sprake zou

zijn van de mogelijkheid op instorten. “Feitelijk graven we daar tegen een muur in. In de muur zelf breken we geen graniet af. Maar de belangrijkste reden waarom ik me geen zorgen maak is omdat graniet als materiaal zo compact is. Kijk naar alle andere afgravingen die er zijn. In de vijftig jaar dat op Aruba naar graniet wordt gegraven is tot op heden geen enkele ingestort”, stelt Flanegin. De ondernemer zegt te begrijpen dat het park, maar ook verschillende ngo's zich zorgen maken om het park en erkent ook dat afgravingen zoals deze een grote impact hebben op het natuurlijke landschap. “Maar er zijn ook verschillende manieren om de afgravingen te gebruiken nadat het graven eenmaal is gestopt, zoals het vasthouden van water voor de landbouw.” Flanegin zegt met de Directie Infrastructuur en Planning (DIP) te hebben afgesproken dat in ieder geval een deel van het terrein dat hij heeft gehuurd wordt gebruikt voor veeteelt. Het definitief laten stoppen van alle afgravingen zou volgens Flanegin leiden tot stijging van bouwkosten. We zullen dan graniet moeten importeren. Graniet waarmee gebouwd kan worden is nergens in de regio verkrijgbaar behalve op Aruba. We respecteren iedereen zijn mening, maar er is geen andere weg. Iedereen bouwt met graniet.”

Dode en 4 gewonden door explosie in Frans appartement

STRAATSBURG — Door een explosie in een appartement op de achtste verdieping van een wooncomplex in de Franse stad Straatsburg zijn een dode en vier gewonden gevallen. Dat melden Franse media.

83 bewoners van het gebouw zijn geëvacueerd. De autoriteiten zeggen de oorzaak van de ontploffing niet

te kennen, maar achten een gasexplosie waarschijnlijk. Vlak na de knal brak brand uit in de woning, maar die

werd snel door de brandweer geblust. De persoon die in het appartement verbleef, is volgens de hulpdiensten omgekomen. Een 58-jarige vrouw raakte gewond door rondvliegend puin en werd naar het ziekenhuis gebracht. De andere gewonden werden ter

plekke behandeld door de brandweer. De explosie was volgens mediaberichten zo heftig dat de liftschaft en de deuren van alle woningen op de achtste verdieping eruit werden geblazen. Tot 100 meter rondom het gebouw zijn brokstukken gevonden.

Griekenland bouwt extra kampen voor vluchtelingen

ATHENE — Griekenland is van plan twee nieuwe, tijdelijke opvangkampen te bouwen. Die dienen ter opvang van vluchtelingen die naar het land zijn gekomen sinds Turkije per 1 maart de grenzen heeft opengezet. Dat heeft de Griekse minister van Migratie vandaag gezegd.

“We willen twee afgesloten centra bouwen in de noordelijke regio Serres en in een gebied vlak bij Athene met in totaal 1000 plekken”, zei minister Notis Mitarachi op televisiezen-der Skai TV. Ze dienen ter verlichting van de Griekse

eilanden, waar de afgelopen week ongeveer 1700 vluchtelingen zijn aangekomen. “We moeten de lokale gemeenschappen steunen. We kunnen niet al die mensen op de eilanden laten”, aldus Mitarachi. De Turkse president Recep Tayyip Erdo-

gan komt maandag op uitnodiging van EU-president Charles Michel naar Brussel. Dat meldde de Duitse krant *Die Welt* vandaag op basis van bronnen in hoge diplomatieke kringen in de Belgische hoofdstad. Doel van het bezoek is een oplossing voor de migrantencrisis aan de Turks-Griekse grens en een fundamentele verandering van de relatie tussen de EU en Turkije, aldus de krant.

Zeker 21 besmette passagiers op cruiseschip San Francisco

Foto: Shutterstock

De Grand Princess eind vorige maand voor de kust van Maui.

SAN FRANCISCO — Zeker 21 mensen aan boord van een cruiseschip dat even buiten de haven van het Amerikaanse San Francisco ligt, zijn positief getest op het nieuwe coronavirus. Het gaat om negentien personeelsleden en twee passagiers.

Dat zei de Amerikaanse vicepresident Mike Pence, de coördinator namens de

Amerikaanse regering bij de bestrijding van het coronavirus in de VS.

De Grand Princess, met meer dan 3500 mensen aan boord, ligt nog buiten de haven en zal naar een afgelegen dok worden gevaren. Daar worden alle opvarenden getest. Tot nu toe zijn slechts 46 mensen getest omdat er niet meer

testkits beschikbaar waren. “We zullen iedereen op het schip testen en indien nodig in quarantaine plaatsen. We verwachten dat de 1100 bemanningsleden in quarantaine zullen worden geplaatst op het schip”, zei Pence.

Mark Meadows nieuwe stafchef van het Witte Huis

WASHINGTON — Het Republikeinse Congreslid Mark Meadows is door de Amerikaanse president Donald Trump benoemd tot de nieuwe stafchef van het Witte Huis. Hij is de vierde stafchef sinds het aantreden van Trump en volgt Mick Mulvaney op die de functie tot nu toe waarnam na het vertrek van John Kelly.

De zestigjarige Meadows, loyaal supporter van Trump, zat sinds 2013 namens de staat North Carolina in het Huis van Afgevaardigden. Hij was lid van de zogenoemde House Freedom Caucus, een groep van ruim dertig zeer conservatieve Republi-keinen.

De partij van Trump vormt de minderheid in het Huis

Foto: AFP

Marc Meadows

waar in januari een afzettingsprocedure plaatsvond. De vertrekkende Mulvaney speelde daarin een cruciale rol. Hij verklaarde dat hij ‘aanzienlijke kennis uit de eerste hand’ had van Trumps inspanningen om Oekraïne

onder druk te zetten. Trump hield een getuigenis in het Huis van Mulvaney tegen.

Mulvaney is door Trump aangesteld als speciale gezant van de VS in Noord-Ierland.

Meer kennis nodig rond nieuwe vormen van werk

WILLEMSTAD — Er is nieuwe kennisontwikkeling nodig rond grote veranderingen die gaande zijn in de wereld van het werken, de positie van vrouwen, en flexibilisering op de arbeidsmarkt. Dat is een van de belangrijkste conclusies van een grote internationale conferentie die plaatsvond in Willemstad en waar ook de Sociaal Economische Raad (SER) van Aruba aan deelnam.

De arbeidsmarkt, de pensioenvoorziening, nieuwe uitdagingen rond sociale zekerheid en bescherming van de allerzwaksten, gendergelijkheid op het werk en vele andere onderwerpen op het raakvlak van het sociaal- en economisch beleid stonden centraal tijdens de driedaagse conferentie van het Network of Economic and Social Councils of Latin America and the Caribbean dat van 19 tot en met 21 februari plaatsvond in Willemstad. De ‘Meeting of the Network of Economic and Social Councils of Latin America and the Ca-

ribbean’ had kennisuitwisseling en de uitwisseling van ervaringen met het verbeteren van de impact die onafhankelijke leden van de organisatie hebben rond het thema ‘The Future of Work and Agenda 2030’.

Agenda 2030
Die ‘Agenda 2030’ is vooral bekend van de Sustainable Development Goals (SDG’s), een verzameling van zeventien ambities die tot doel hebben de wereld rechtvaardig en schoner te maken en de beschikbare welvaart beter te verde- len. De Algemene Verga-

dering van de Verenigde Naties stelde deze ambities in 2015 vast met het voornemen deze in 2030 te realiseren. De SDG’s zijn onder meer het uitbannen van armoede en honger, het bevorderen van goede gezondheid en welbevinden, kwaliteitsonderwijs, gendergelijkheid, het zorgen voor schoon water en sanita- tie, betaalbare en schone energie, fatsoenlijk werk en economische groei, in- dustrie, innovatie en infra- structuur, het verminderen van ongelijkheid, duurzame steden en gemeenschappen en verantwoordelijke con- sumptie en productie.

Gendergelijkheid
Tijdens de eerste dag van de conferentie stond onder meer de koppeling tussen arbeidsmarkt en sociale zekerheid centraal. In kleinere setting hadden deelnemers

de gelegenheid kennis te nemen van beleid en instel- lingen die verantwoordelijk zijn voor sociale zekerheid in Costa Rica, Uruguay, de Dominicaanse Republiek en Spanje. Tijdens de tweede dag stond de positie van vrouwen in werk en gen- dergelijkheid centraal, met daarin een belangrijke rol voor de International La- bour Organisation (ILO), een van de mede-organisa- toren van de conferentie. De dag eindigde met een presentatie over het model van sociale dialoog in de Europese Unie (EU) tussen werkgevers, werknemers en de regering. Op de derde dag stonden de Sustainable Development Goals zelf centraal en in het bijzonder hoe de verschil- lende organisaties kunnen samenwerken om de doelen te realiseren, zowel op natio- naal als op regionaal niveau.

Kunstgras voor Kudawecha

ORANJESTAD — Kudawecha krijgt een kunstgrasveld. Sport-minister Dangui Oduber (MEP) was aanwezig om het project te lanceren. “We willen graag dat alle sportvelden van kunstgras en goede verlichting worden voorzien”, verklaarde hij. Het volgende veld dat van kunstgras voorzien gaat worden is SV Bubali. Minister Oduber hoopt dat kinderen en jongeren zo gestimuleerd worden bij hun sportieve ontwikkeling. Voorheen werd dit gefinancierd door de inkomsten van Lotto pa Deporte.

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASCA

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.

Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

**Visit
our website**

AMIGOE.COM

THE
SPECIALISTS
vision & hearing

Request an appointment Today!

Monday - Friday: 9:00am - 6:00pm
Saturday: 9:00am - 5:00pm
Sunday: Closed

Caya Betico Croes 222
Oranjestad, Aruba

(297) 582-4719
(297) 737-4747

ASD

**HOTEL & RESTAURANT
EQUIPMENT & SUPPLIES**

ASD is looking for a Service & Pars Coordinator
For in the After Sales Technical Department.

What does that mean?

- Schedule and coordinate service calls
- You are responsible the parts inventory room, maintaining inventory and special orders.
- You arrange the administrative handling of service calls and quotations for labor and parts.
- Handle customers' complaints & requests in showroom and by phone, email and WhatsApp

You get to deal with various logistical and administrative aspects in your daily work. Of course, you need to be skilled with Outlook, Word and Excel. Another important task of your function is to work with sales and after sales information systems, CounterPoint, ServicePoint

What are the job requirements?

- For this job you need to be able to communicate well
- Customer service has to be your main focus
- You work with your colleagues to manage customer orders
- You feel responsible for your own work
- You are well organized, so the daily course of things run smoothly
- You master the languages spoken on Aruba: Papiamentu, Dutch, English and Spanish, in word and writing.
- You are creative and think in solutions.
- You are in possession of at least an EPI Diploma and or University Degree

The salary depends on your training and work experience which may be between 2,500 and 3,500 gross per month.

If you are interested, please send an email to mabel@asdaruba.com

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL

	R	ENG SUB
HUICIO PERFECTO SATURDAY 5:30 – 8:00 – 10:30 SUNDAY 4:30 – 7:00 – 9:30		
ONWARD SATURDAY 3:00 – 5:15 – 7:45 SUNDAY 2:00 – 4:15 – 6:30	PG	
THE INVISIBLE MAN SATURDAY 7:15 – 9:45 SUNDAY 6:15 – 8:45	R	SP SUB
THE CALL OF THE WILD SATURDAY 2:45 – 5:00 SUNDAY 1:45 – 4:00	PG	SP SUB
SONIC THE HEDGEHOG SATURDAY 3:15 SUNDAY 2:15	PG	SP SUB
BAD BOYS FOR LIFE SATURDAY 10:00 SUNDAY 9:00	R	SP SUB

VALID MARCH 7 & 8 , 2020
SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE

	R	ENG SUB
HUICIO PERFECTO SATURDAY&SUNDAY 8:45		
ONWARD SATURDAY&SUNDAY 11:45 – 12:30 – 2:15 – 4:00 – 7:00	PG	
THE DARE SATURDAY&SUNDAY 10:30	R	
THE INVISIBLE MAN SATURDAY&SUNDAY 8:00 – 11:15*	R	SP SUB
PARASITE SATURDAY&SUNDAY 9:00	R	
BRAHMS: THE BOY 2 SATURDAY 11:45	PG13	
THE GENTLEMEN SATURDAY&SUNDAY 6:30 – 11:50*	R	
THE CALL OF THE WILD SATURDAY&SUNDAY 1:30 – 3:00 – 4:45	PG	SP SUB
SONIC THE HEDGEHOG SATURDAY&SUNDAY 12:00 – 2:00 – 4:15 – 6:30	PG	SP SUB
BAD BOYS FOR LIFE SATURDAY&SUNDAY 5:15	R	SP SUB
JUMANJI: THE NEXT LEVEL SATURDAY&SUNDAY 9:15	PG13	SP SUB

**MONDAY MADNESS
IS BACK...
5 FLORIN
MOVIE TICKETS FOR ALL MOVIES**

ONLY AVAILABLE AT THE MOVIES PRINCIPAL

THE MOVIES PREMIUM – VIP
“VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience”

	R	ENG SUB
HUICIO PERFECTO SATURDAY&SUNDAY 2:00 – 5:45 – 8:30 – 11:15*		
THE INVISIBLE MAN SATURDAY&SUNDAY 7:30	R	SP SUB
THE GENTLEMEN SATURDAY&SUNDAY 4:45	R	
THE CALL OF THE WILD SATURDAY&SUNDAY 12:45 – 3:15	PG	

Xavier University en Aruba willen samen opleiding Verpleegkunde lanceren

Foto: Xavier University of Medicine

ORANJESTAD — De Xavier University School of Medicine heeft samen met de regering een Memorandum of Understanding (MoU) getekend voor het opzetten van een opleiding Verpleegkunde die wordt opgesteld voor zowel lokale als internationale studenten.

Dat maakt de opleidingsinstantie bekend op Facebook. De ondertekening van de MoU vond op 4 maart plaats door Onderwijsminister Rudy Lampe en Xavier-voorzitter Ravishankar Bhooplapur. “De eerste studenten zullen zich inschrijven in september 2020. Het programma

biedt ‘advance’ en bachelor-diploma’s die volledig voldoen aan de internationale normen”, aldus het Facebook-bericht.

Het nieuws is opmerkelijk aangezien er al langere tijd gesprekken en voorbereidingen lopen met de Nederlandse Hogeschool Zuyd

voor de lancering van een hbo-Verpleegkunde opleiding op Aruba. Deze opleiding zou er onder andere voor moeten zorgen dat aanstaande zorgprofessionals niet het eiland verlaten. Bij de *Amigoe* is onbekend of dit plan nu van de baan is. Deze krant probeerde hierover contact te leggen met Onderwijsminister Lampe maar kreeg voor het sluiten van deze krant geen reactie. Al eerder gaf Lampe aan

deze krant aan dat er een tekort is aan medische zorg op Aruba. “Precieze cijfers over de tekorten heb ik niet”, zei hij vorig jaar januari, “maar nu moeten we voortdurend krachten werven uit het buitenland, zoals Nederland en Suriname. Dat maakt ons afhankelijk.” Ook het aantal afgestudeerden dat nu van de mbo4-opleiding Verpleegkunde van het EPI komt, is niet genoeg om het zorgtekort op te lossen, vertelde de Onderwijs-minister.

Waarom Aruba, Curaçao en St. Maarten slechter zijn voorbereid op coronavirus

ORANJESTAD — Terwijl de overheden en gezondheidsdiensten van Aruba, Curaçao en St. Maarten het publiek informeren over hun aanpak tegen het coronavirus COVID-19, blijkt in de praktijk dat deze landen flink achterlopen schrijft Sharina Henriquez voor het *Caribisch Netwerk*.

Dit komt omdat de invoering van de internationale gezondheidsregeling van de WHO flink achterblijft. Deze regeling is bedoeld om verspreiding van dit soort infectieziekten tegen te houden. Deze gezondheidsregeling IHR is een pakket aan maatregelen, wetgeving, meldingssystemen, draai-boeken et cetera die alle lidstaten moeten invoeren. In de praktijk blijkt dat deze dus niet op orde zijn. Daardoor hebben Aruba, Curaçao en St. Maarten nu meer problemen bij de aanpak van het nieuwe coronavirus dan landen die deze maatregelen wél al ingevoerd hebben. De Arubaanse gezondheidsinstanties roepen al wekelang op om eerst de huisarts te bellen bij verdachte symptomen. Maar een groot deel van de huisartspraktijken is telefonisch slecht bereikbaar. Daarnaast is er geen protocol waardoor in principe elke huisarts anders kan handelen bij een melding. Voorzitter van huisartsenvereniging Hava, Joaquin van Trigt, meldt dat er pas vandaag een handelwijze is afgesproken met de Directie Volksgezondheid en het ziekenhuis HOH. Patiënten moeten tussen zeven uur ‘s ochtends en zes uur ‘s avonds kunnen bellen. En anders naar een spoedlijn waar binnen 30 seconden wordt opgenomen, zegt Van Trigt. In ieder geval begint nu pas de uitrol van een maatregel die volgens de WHO cruciaal is

voor snelle detectie om verspreiding van het coronavirus te voorkomen.

Geen epidemioloog

Een andere belangrijke maatregel bij de bestrijding is de aanwezigheid van deskundigen. Het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) stelt dat er op alle eilanden deskundig personeel beschikbaar is. Maar Aruba heeft geen epidemioloog, dé deskundige die toezicht moet houden en data analyseren om verspreidingen te voorkomen. Daarbij is het opmerkelijk dat het ziekenhuis HOH ervan uitgaat dat ze nauw contact hebben met een epidemioloog. “Dat is toch Eugene. Oh, is hij geen epidemioloog. Dan weet ik het niet”, zegt Marjolyn Maduro, deskundige infectiepreventie van het ziekenhuis. Ook heeft ze nooit gehoord van de WHO-gezondheidsregeling IHR.

Centrale spil: RIVM

Aruba, Curaçao en St. Maarten zijn overigens zelf verantwoordelijk voor de invoering van de WHO-gezondheidsregeling. Vijf jaar geleden heeft Nederland echter met deze landen een samenwerkingsovereenkomst getekend. Omdat bleek dat de drie landen het uiteindelijk niet zelf aankunnen om snel en juist te handelen bij uitbraak van besmettelijke ziekten. RIVM werd aangewezen als coördinatiepunt. Deze instantie is dus niet alleen belangrijk voor de BES-eilanden maar alle Nederlands-Caribische eilanden. Het is daarom ook dat coronatesten van Aruba en Curaçao (op St. Maarten zijn de testen nog niet) voor een tweede analyse naar het RIVM worden gestuurd. En niet bijvoorbeeld naar labs in Amerika, dat dichterbij ligt. Zo kan het RIVM de situatie beter blijven monitoren en rapporteren aan de WHO. Het betekent wel dat het langer duurt voordat de patiënt de definitieve uitslag krijgt.

Het RIVM moet ook de invoering van de WHO-gezondheidsregeling op Aruba, Curaçao en St. Maarten monitoren en evalueren. Maar de laatste keer dat het RIVM hiervoor op bezoek is geweest, is twee jaar geleden.

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar 582-4333

Amigoe di Aruba

Definitieve opleveringsdatum WVB niet gehaald

ORANJESTAD — De deadline voor definitieve oplevering van de nieuwe ringweg, Watty Vos Boulevard (WVB), 22 februari is verstreken. Een nieuwe datum is nog niet bekend, dat stelde de directeur van de Dienst Openbare Werken (DOW) Marlon Croes gisteren tijdens een persconferentie op het Bestuurskantoor.

“De ‘availability date’ was 5 november en toen moest de weg in gebruik genomen kunnen worden door de samenleving”, legt Croes uit. “Toen ging de volgende fase van start dat de aannemer bepaalde werkzaamheden moet uitvoeren voor de ‘completion certificate’ en dat had op 22 februari moeten gebeuren. Het gaat hierbij voornamelijk over landschapsverfraaiing langs de route, het definitief afwerken van rondtes en het opleveren van

de fietspaden. “Na de availability date zag je dat de aannemer veel langzamer is gaan werken en we zijn bezig met hem om dit project af te ronden. We leveren opbouwende kritiek op de aannemer. Donderdagochtend hebben we weer vergaderd met de aannemer over het nieuwe schema”, zegt Croes. Aannemer Mota-Engil moet komen met een robuuste en realistische planning die moet leiden tot een haalbare datum. Die is nog niet be-

kend. “Dat hangt af van dat plan, of hij voldoende werknemers heeft hiervoor, dat gaan we nog toetsen.” Op de vraag of er dan de in het contract genoemde boetes opgelegd gaan worden, zegt hij dat hier nog een hele discussie over gevoerd wordt over wanneer de boete begint te lopen. De DOW-directeur wilde verder niet ingaan op de hoogte van het eventuele boetebedrag.

Corona nekt festival

Arubadag tot nader order uitgesteld

DEN HAAG/ORANJESTAD — Het Arubadag Festival, dat dit jaar voor de tweede maal gevierd zou worden met optredens van Arubaanse acts in Ahoy Rotterdam, gaat voorlopig niet door. Vanwege het coronavirus COVID-19 dat in Nederland om zich heen grijpt heeft gevolmachtigde minister Guilfered Besaril (MEP) in samenspraak met de regering besloten het festival dat gepland stond op zondag 29 maart, te cancellen.

Dat maakte Besaril (MEP) gisteren bekend via een video op Facebook. Tevens condoleerde hij de familie van de eerste overleden coronapatiënt in Nederland. Wel benadrukte de gevolmachtigd minister dat Arubadag wat het Arubahuis betreft gewoon nog dit jaar plaatsvindt, maar dan op een ander moment, als de dreiging van het virus onder

controle is. Het festival vond vorig jaar voor het eerst plaats op 24 maart in Ahoy en heeft tot doel Aruba in een positief daglicht te stellen en bij te dragen aan een mate van bewustwording onder de Nederlandse bevolking over de Arubaanse cultuur. Dit jaar zouden onder meer LeGroove, Buleria en de Nederlandse groep Broederliefde

optreden, naast de winnaars van Caiso en Soca Monarch, Antoni Gario en Galloway Jr. Dat optreden van Broederliefde stuitte op wat weerstand, omdat de groep niet-Arubaans is. Besaril verklaarde echter dat het hier

zou gaan om een promotie-optreden in de aanloop naar de concerten op de eilanden en dat het Arubahuis daarvoor niets betaalt. “Als ik Broederliefde echt zou moeten boeken dan zou ik daar geen geld voor hebben.”

Lokaal onderzoek maakt duidelijk: Autisme raakt hele familie

ORANJESTAD — Het hebben van een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) heeft niet alleen impact op de persoon zelf, maar op het hele Arubaanse gezin. Dat maken de eerste resultaten van het tweede autisme-onderzoek van Fundacion Autismo Aruba (FAA) duidelijk. De stichting zou graag zien dat er vanuit de samenleving ook meer aandacht komt voor (werkende) ouders en verzorgers van mensen met autisme, omdat zij vaak kampen met emotionele of financiële stress.

Een persoon met ASS kan op verschillende manieren druk leggen op het gezin. Bekend is dat ouders van kinderen met autisme over het algemeen moeten omgaan met meer stress. Dit omdat het hebben van een kind met ASS een emotionele impact kan hebben op het hele gezin. Gezinnen kunnen zich geïsoleerd voelen of men kan het moeilijk vinden bijvoorbeeld op stap te gaan met iemand met ASS, uit mogelijke schaamte voor zijn of haar gedrag. De eerste resultaten van het tweede onderzoek van de FAA, waar deze krant al eerder deze week over schreef, bevestigden dat ASS impact

heeft op het hele Arubaanse gezin. Zo gaf 36,4 procent van de ondervraagden aan dat zorg dragen voor iemand met ASS mogelijk impact heeft op hun sociale leven, en antwoordde 43,8 procent dat het hebben van een familielid met ASS emotionele impact kan hebben op het hele gezin. De grote impact kan onder andere te maken hebben met het feit dat er continue zorg voor deze persoon nodig is. Zo stelde 52,3 procent van de ondervraagden het eens te zijn met de stelling dat een kind met ASS continue zorg en volledige aandacht nodig heeft van bijvoorbeeld een oppas of een familielid.

Daarbij antwoordde 37,1 procent van de ondervraagden ‘eens’ op de stelling dat het hebben van een kind of familielid met ASS een negatieve impact kan hebben op de hoeveelheid en kwaliteit van hun slaap. 48,3 procent van de ondervraagden antwoordden dat het uitgaan met iemand met ASS moeilijk kan zijn.

Vaakgehoorde stellingen

Uit een onderzoek uit 2009 blijkt dat naar schatting vijf op de 100 mensen op Aruba kampen met ASS. Om meer aan hun behoeften en dat van hun ouders, verzorgers en families tegemoet te komen, voerde FAA dit tweede onderzoek uit. FAA-onderzoeker Carolina Span legt aan de *Amigoe* uit dat het onderzoek gebaseerd is op opmerkingen die zij als organisatie vaak horen. De ondervraagden konden vervolgens op de stellingen reageren van eens tot oneens. Het onderzoek werd

ingevuld door een totaal van ongeveer 150 mensen die in hun omgeving te maken hebben met ASS.

Een van de doelen van het onderzoek is volgens Span het werkveld meer bewust te maken van het feit dat ouders van kinderen met ASS persoonlijk te maken hebben met een bepaalde mate van stress, en dat hier aandacht voor moet zijn en mogelijk een andere benadering. Daarbij wil de stichting ook de samenleving bewust maken dat mensen met ASS kunnen werken, maar dat ze misschien wat meer begeleiding hierbij nodig hebben.

Flexibel werken

Over deze onderwerpen ging FAA onlangs in gesprek met verschillende ministers, Statenleden, personeelsfunctionarissen uit de privésector en overheid, leraren, schoolbesturen, de Directie Arbeid en Onderzoek (DAO) en stichtingen tijdens de workshop ‘Thinking together for

inclusion’ die werd gehouden bij de Universiteit van Aruba (UA). Aan het einde van de workshop kregen de deelnemers de mogelijkheid hun ideeën te uiten over hoe er meer inclusie gecreëerd kan worden. Zo kwam bijvoorbeeld parlementariër Dellanire Maduro met het idee een vak of een module te creëren voor de lerarenopleiding IPA, om zo aankomende docenten meer handvatten te geven hoe om te gaan met ASS-kinderen in de klas. Voor FAA was deze sessie waardevol, legt Span uit. “Dit helpt ons ook als FAA om met adviezen te komen voor de overheid en de privésector wat betreft inclusion dat ‘closer to home’ is, juist omdat we hen hebben betrokken bij het denkproces.” Opvallend was volgens haar dat er werd bevestigd dat er niet echt wordt gedacht aan werkende ouders die thuis te maken hebben met iemand met autisme. “En dat er inderdaad afspraken

hiervoor nodig zijn. Sommigen hebben gezegd dat ouders bijvoorbeeld ook vanuit huis kunnen werken, of bijvoorbeeld flexibel kunnen zijn met hun werkuren als dat kan. Daarnaast heeft de Directie Arbeid aangegeven dat er qua wetgeving aanpassingen moeten komen”, aldus Span.

RED-leider Ricardo Croes was bij de workshop aanwezig en stelde aan het einde hiervan tegen de pers dat er een brede inclusie van mensen met ASS en andere ‘special needs’ nodig zijn in zowel samenleving als op het werk. En die inclusie staat in zijn ogen op Aruba nog in de kinderschoenen. “Je wilt dat een kind met ASS niet naar een aparte school gaat, maar naar een normale school waar speciale docenten kunnen komen die hen helpen. Want hen apart helpen betekent geen inclusie.” Over ouders op het werk stelde hij dat samenwerking met

zowel baas als collega’s belangrijk is. Zij moeten op de hoogte zijn van wat er thuis speelt om hier beter op in te kunnen springen.

Financiële stress

Deze krant schreef deze week al over de eerste resultaten van het onderzoek. De organisatie analyseerde acht van de dertig vragen en publiceerde deze. Uit deze acht vragen kwam verder naar voren dat een grote groep ouders en familieleden die zorg dragen voor personen met ASS vinden dat zij niet genoeg financiële steun krijgen om bijvoorbeeld de nodige therapieën, bijles of oppas te kunnen betalen. 54 procent van de mensen reageerde dat er niet genoeg financiële steun is tegenover 3 procent die vindt dat er wel genoeg financiële hulp is. De stichting wil hier graag over rond de tafel met zorgverzekering AZV om te kijken of zij mogelijk hierin tot hulp kunnen zijn.

UIT BEELD – IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotioneren en choqueren of voor eeuwig op je netvlies worden gebrand. De *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekkende en mooie foto's uit die de krant om redactionele redenen net niet hebben gehaald.

Grote schoonmaak

Iconen

Vrijwilligers zijn het kloppend hart van vele sociale organisaties.

SCHRIJF JE NU IN ALS VRIJWILLIGER!

ARUBA DOET

13 en 14 MAART 2020

oranje fonds
Doe je mee?

CEDE
Centro pa Desaroyo

ARUBA

www.arubadoet.com

Goudstaafje

Bijzonder uitje

De kinderen van de Trupial-school hadden een bijzonder uitje deze week. Zo bezochten zij onder andere samen met docenten en pastoors van de parochie Noord en Sta. Cruz graven van mensen die een belangrijke rol hebben gespeeld in onze maatschappij, namelijk Zuster Dorothea, Zuster Enrica, Pastoor Felix en Pastoor Berlage.

Goudstaafje

Het lijkt armoedig en hopeeloos ouderwets: een begroting die in de vorm van een memorystick aan de Statenvoorzitter overhandigd wordt. Maar het was niet zomaar een memorystick. Minister van Financiën Xiomara Maduro overhandigde Statenvoorzitter Thijsen woensdag een memorystick in de vorm van een staafje goud, dat het surplus op de begroting moest voorstellen. Het eerst surplus in jaren. Het heeft even geduurd, maar dan krijg je ook wat.

Iconen

Graffiti-kunstenaar Rasheed Lowe (15) werkt geduldig aan zijn nieuwe werk, een opgeschaalde replica van een iconische foto

Bijzonder uitje

Nelson skypeet

van bokser Muhammad Ali. Om de hoek prijkt een ander werk van Lowe, een portret van activist Malcolm X. Lowe hoopt binnen twee maanden klaar te zijn met zijn portret van The Greatest.

Grote schoonmaak

Visseren hielden vanochtend

vroeg een schoonmaakactie in en om hun 'rancho' aan het Spaans Lagoen. Daarbij werd grofvuil en ander afval uit het water gehaald.

Nelson skypeet

Cas di Cultura organiseerde donderdagavond de eerste Art Talk van dit jaar voor de kunstenaars-

gemeenschap en belangstellenden. Onderwerp was financiering. En aan wie kun je het beter vragen dan aan de kunstenaars zelf? Daarvoor werd onder meer een Skype-verbinding gelegd met Curaçao, waar vandaan kunstenaar en curator Nelson Gonzalez zijn ervaringen deelde.

Important Client Notice

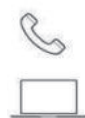
On March 9, 2020 we will relocate our ATM and Non-Stop Depository (NSD) services to B. v.d. Veen Zeppenveldstraat 58 (opposite Charlies Bar). As a result our ATM and NSD will be temporary unavailable on March 9, 2020.

- Our ATM will be fully functional and available for use from March 9 at 2:00pm.
- Our Non-Stop Depository services will be fully functional and available from March 10 in the morning.

Alternatively, you can visit our other ATMs located in Aruba or use our Digital Banking services.

We apologize for any inconvenience this may cause.

Thank you for being a valued client of RBC!

(+297) 588 - 0101

www.rbc.com/caribbean

RBC Digital Banking

Lezing sterfotograaf Kees Tabak

Van punk tot Prince en ‘Love Multiculture Aruba’

ORANJESTAD — Dat Kees Tabak zijn kunstenaarschap juist hervond op Aruba, is geen toeval. Het eiland is volgens hem fotogeniek. Dat geldt vooral voor de mensen, die veelkleuriger en vooral bloter zijn dan in Nederland. Perfect materiaal voor de lens van Tabak. Tijdens een lezing gisteravond deelde de Nederlandse sterfotograaf zijn ervaringen met zijn kunstenaarschap in een intieme bijeenkomst in de Expo Zaal van Cas di Cultura, te midden van zijn jongste werk ‘Love Multiculture Aruba’.

door onze verslaggever
Jan Jager

De opkomst viel wat tegen, vond ook Kees Tabak zelf. Maar kom, bij het laatste avondmaal waren ook maar twaalf mensen. En feestjes waar je niet bij was, dat waren de beste feestjes. De aanwezigen die wel bij de lezing van de Nederlandse sterfotograaf Kees Tabak bij Cas di Cultura waren, werden getrakteerd op een persoonlijk verhaal van de momenteel op Aruba wonende fotograaf, dat voerde van zijn eerste werk als chroniqueur van de punk tot zijn eigen heruitvinding als fotokunstenaar op Aruba met het project ‘Love Multiculture Aruba’.

Fotogeniek eiland

Tabak voelt zich thuis op Aruba en dat heeft vooral met het onderwerp van zijn werk te maken: mensen. Naast veelkleurig zijn die ook bloter dan in Nederland. Dat is natuurlijk goed voor de camera. Maar hij kreeg ook veel medewerking van de Arubanen, die anders dan de toch wat gereserveerde Hollanders graag voor zijn camera verschenen. Nee, de carnavalsparade heeft hij niet gefotografeerd, antwoordde Tabak op een vraag van een aanwezigen in de zaal. Niet dat hij niet van carnaval houdt. Het is als kunstenaar niet zijn ding. Hij legt geen

actie vast, maar is als portretfotograaf regisseur van zijn eigen composities. De grootste uitdaging bij het project Love Multiculture Aruba was nog wel om vijftig keer een unieke compositie te maken. Het fotograferen van koppels is compositie.

Punk, Prince

Tabak begon ooit wel als actiefotograaf. Een vriend die hem ooit in het fotografievak introduceerde via een vriendinnetje wier vader een drukkerij had, maakte hem tijdens zijn studie aan de Rietveld Academie opmerkzaam op de punkbeweging die midden jaren zeventig in volle hevigheid losbarstte. Tabak legde de optredens vast in rauw zwart-wit die de ongepolijstheid van de punk goed verbeelde, maar ook gewoon praktisch was omdat de blaadjes waarvoor hij ging werken in zwart-wit werden gedrukt. Een iets latere foto van een optreden die de wereld overging, was die van een aan zijn gitaarhals likkende Prince. Tabak vertelt dat hij al snel overging tot het portretteren van de punkbandjes en artiesten en daarmee ontwikkelde hij zijn eigen signatuur. Wat die signatuur precies is, laat zich vooral vertellen in de beelden die Tabak tijdens de lezing vertoont en natuurlijk in de portretten van Love Multiculture Aruba.

NO PICTURES

Een leuke anekdote gaat over punkster Debby Harry van de New Yorkse punkband Blondie, die zich aan het begin van haar carrière graag liet fotograferen maar naarmate haar ster rees minder meewerkend was. Daar bedachten Tabak en zijn crew een list voor. Ze lieten een T-shirt maken met in kapitalen het opschrift ‘NO PICTURES’. Harry zag er de lol wel van in en liet zich met het T-shirt aan fotograferen. Portretfotografie is vooral communiceren met je subject, lijkt de les van Tabak. Op wat voor ma-

nier dan ook. Madonna, die hij in de lente van haar carrière voor zijn camera kreeg, werkte zonder schroom mee aan een portretreeks die hem nog steeds trots maakt.

Masterclass

De lezing had eigenlijk meer weg van een echte masterclass. Tabak deelde zijn ervaringen met een publiek, dat voor een deel uit Arubaanse fotografen bestond en ging ook echt men hen in gesprek. De belangrijkste ervaring die hij deelde ging over inspiratie. Die zocht hij vroeger in fotoboeken met collecties van collega's en tegenwoordig via Instagram. Dat gaat bijvoorbeeld over compositie. En over de

inspiratie die hij – na een periode als reclamefotograaf te hebben gewerkt en de inspiratie uit hem wegzoog – op Aruba terugvond door om zich heen te kijken en het bijzondere in het ogenschijnlijk gewone te zien.

Hand in hand

Zo ontdekte hij tijdens het Jazzfestival hoeveel gemengde koppels er op Aruba rondlopen. Op straat en in de winkel valt dat niet zo op, omdat mensen gepaste afstand houden, maar op het Jazzfestival liepen mensen van twee kleuren hand in hand en zaten ze aan elkaar. Een idee dat hij al eerder uitvoerde in Amsterdam-Noord (Noorderlingen. Portretten van

multicultureel Amsterdam Noord) maar waarover hij verklaart niet helemaal tevreden te zijn, kreeg een nieuwe lading. Zijn vrouw gaf hem het laatste zetje om de camera die hij aan de wilgen had gehangen opnieuw op te pakken. Het resultaat is nog steeds te zien in de vorm van vijftig portretten van koppels die hangen in de Expo Zaal van Cas di Cultura, dat voor de gelegenheid de wanden grijs heeft geschilderd, waardoor de in zwart-wit uitgevoerde foto's nog beter uitkomen.

De tentoonstelling ‘Love Multiculture Aruba’ is nog te zien bij Cas di Cultura. Kijk voor meer info op de Facebookpagina van Cas di Cultura of op www.casdicultura.aw.

Aruba Wellness

COVID-19 Koninkrijksaangelegenheid?

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek verhaalt hij elke zaterdag over wellness-ervaringen in de natuur en andere contexten van Aruba. Voor reacties op deze column: henry-does@hotmail.com.

Ricardo werkt in een casino bij een hotel als croupier. Hij ontleent veel genoeg aan zijn haast esthetische vaardigheden bij het faciliteren van de kaartspelen. In de korte pauzes, vaak als er geen gasten zijn, volgt hij graag het internationale en Amerikaanse nieuws op de televisie in het casino. Hij houdt van *CNN Newsroom*. Ricardo is goed op de hoogte en beseft hoezeer zijn baan en dus inkomen voor zijn gezin, afhangen van wat er in de wereld gebeurt en het toerisme raakt. Vorige week was hij een weekend vrij en ging hij aan de Noordkust hiken met zijn neef Juan, die docent is aan de Universiteit van Aruba. Hun levendige conversaties gingen tijdens het hiken over het coronavirus, over COVID-19. Juancho maakte zich zorgen over het nieuwe Amerikaanse reisadvies dat Amerikanen vanaf zestig jaar drukke plaatsen moeten vermijden, inclusief met het vliegtuig reizen. Juancho: “Juan, in ons casino komen heel veel ouderen. Dit jaar was het toerisme in het hoogseizoen al 5 procent gedaald in vergelijking met vorig jaar. Ik hoorde van een businessman dat ze dachten aan het corona-effect.” Juan

stopte met lopen, hij begreep dat dit voor Ricardo een existentiële vraag was. “Ricardo jouw zorgen zijn terecht. We zagen dat zelfs een groot en rijk land als de Verenigde Staten onvoldoende testmogelijkheden had en dat de president van dat land onderschattende informatie gaf, slecht geïnformeerd leek. Onderschatten en wegkijken is funest. COVID-19 blijkt grote samenlevingen te kunnen

ontwrichten, zorgsystemen te kunnen overspoelen.” “Je maakt me bang Juancho.” Juancho oarmde zijn neef om hem te troosten. “Ik zeg dit niet uit paniek, er dreigt juist paniek als COVID-19 wordt onderschat. Als er niet rigoureuus een sterkte en zwakte public health analyse wordt gemaakt en een plan en capaciteit moeten op orde worden gebracht en gecommuniceerd.” Ricardo: “Maar Aruba is klein, afhankelijk van toerisme en met een klein zorgsysteem.” Juancho gebarde zijn neef om hun wandeltocht voort te zetten en antwoordde: “COVID-19 is een pandemie, een wereldpandemie. Aruba is een land in het Koninkrijk der Nederlanden met intensief reisverkeer tussen de vier koninkrijkslanden. Waarom zou de aanpak van COVID-19 niet tot Koninkrijksaangelegenheid kunnen worden verklaard?”

Santa Rosa geeft tips voor herbebossing

ORANJESTAD — Via een persbericht geeft Facundo Franken, chef van de Afdeling Natuur en Landschap van de Directie Landbouw Veeteelt en Visserij (DLVV) Santa Rosa informatie over de mogelijkheden van herbebossing op Aruba.

Al voordat DLVV Santa Rosa bestond was er een afdeling herbebossing bij de Veterinaire Dienst. In 1975 verhuisde die afdeling van cunucu Santa Rosa in Wayaca naar de huidige locatie in Piedra Plat. Toentertijd richtte de dienst zich op het aanleggen van jonge bomen in heuvels en langs rooien en dammen in de omgeving van Miralamar bij wat nu Parke Arikok is. Volgens Franken waren het vooral de kwihi's die daar het beste wisten te gedijen. In 1976 werd DLVV Santa Rosa opgericht en de dienst ging door met het promoten van beplanting van lokale plantensoorten in tuinen en de publieke ruimte. Ondanks de inspanningen is het aanleggen van weelderige tropische begroeiing niet echt gelukt, maar vooral de laatste tijd komen veel verzoeken binnen bij DLVV

voor informatie over welke planten het meest geschikt zijn. Franken geeft aan dat de dienst geen lijst hanteert, maar juist aangeeft dat alle inheemse planten geschikt zijn voor herbebossing. Met name bomen worden aanbevolen omdat ze een grotere biomassa hebben en lokale fauna beter kunnen onderbrengen en beschermen. Voor terreinen die groter zijn dan 25 vierkante meter wordt aanbevolen een natuurlijke omheining te laten groeien. Dat is volgens Franken ook handig om te zien welke planten het beste groeien in deze tijden van klimaatverandering. In ieder geval moet de groei van de invasieve neem-boom worden voorkomen. Deze is namelijk giftig voor andere plantensoorten. Wie snel een omheining wil aanleggen kan dit doen met inheemse

Bloemen van een brazilboom.

cactussen. Verder moedigt Franken burgers aan vooral te stekken, zaden te verzamelen en goed te bewaren, planten op minimaal drie meter afstand van elkaar in de grond te zetten en slim om te gaan met het schaarse water dat beschikbaar is. Tenslotte stelt Franken dat het herintroduceren van brazilhout, dat voor de komst van de Spanjaarden

veel te vinden was op het eiland. Of dat echter ook succesvol zou zijn en het eiland groener weet de chef van de Afdeling Natuur en Landschap echter niet, aangezien we nu honderden jaren verder zijn en er sprake is van klimaatverandering en bebouwing. Voor vragen is Facundo Franken bereikbaar op 585-8102 of via e-mail op info@santarosa.aw.

Nieuwe eetgelegenheid aan strand Zeewijk

SAN NICOLAS — In de kiosk aan het onlangs geres taureerde strand van Zeewijk is afgelopen week de nieuwe eetgelegenheid Battata Beach Bar & Food officieel geopend. Statenlid Alan Howell (POR) was aanwezig voor het door-

knippen van het lint. Via een persbericht laat hij weten dat de opening van dit restaurant bewijst dat steeds meer ondernemers en investeerders de potentie van p'ariba di brug beginnen in te zien. Lange tijd hebben inwoners van de

omgeving de aan hen door de politiek beloofde ontwikkeling niet gezien, aldus Howell, die voormalig minister van Infrastructuur en mede-oprichter van POR Otmar Oduber bedankte voor zijn inzet bij het renoveren van het strand van

Zeewijk en de naastgelegen pier. De *Amigoe* was afgelopen woensdag 4 maart in de buurt en zag dat het volle bak was bij Battata, dat op het menu een mix aanbiedt van lokale gerechten en Hollandse friet-tent-snacks.

Het ‘prikkel draad’

Creëer bewustzijn en publiceer een foto van iets dat mensen in gevaar kan brengen!

E-mail naar aosaruba@amigoe.com.

Euro

Zware verliezen

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen zijn gisteren met zeer zware koersverliezen gesloten, na de minnen een dag eerder.

De AEX-index op Beursplein 5 eindigde 3,9 procent lager op 531,29 punten. De hoofd-index in Amsterdam is sinds het begin van dit jaar al ruim 12 procent gedaald. De Mid-Kap raakte 3,7 procent kwijt tot 808,07 punten, waarmee het verlies sinds de jaarwisseling op ruim 11 procent uitkomt. Frankfurt, Londen en Parijs leverden tot 4,1 procent in.

Alle 25 AEX-bedrijven stonden in het rood. Grootste daler was olie- en gasconcern Shell met een min van bijna 6 procent, onder druk van de sterk gedaalde olieprijsen. De Britse branchegenoot BP verloor 5,2 procent en in Parijs ging Total bijna 5 procent onderuit.

Fietsenfabrikant Accell verloor meer dan 10 procent bij de kleinere bedrijven op het Damrak na zwakke jaarcijfers. Stern werd 5,6 procent lager gezet. Het autobedrijf verwacht in het tweede kwartaal meer duidelijkheid te kunnen geven over het al dan niet doorgaan van de fusie met zijn Scandinavische branchegenoot Hedin Automotive. Lufthansa zakte licht in Frankfurt. De Duitse luchtvaartmaatschappij schrapte zo'n 7000 vluchten vanwege de virusuitbraak. In Parijs verloor Airbus 7,6 procent. De virusuitbraak drukt ook op de verkoop van brillen in met name China. De Frans-Italiaanse brillengigant EssilorLuxottica, de koper van GrandVision, houdt daarom rekening met tegenvallende opbrengsten. Het aandeel ging bijna 4 procent onderuit in Parijs. De euro was 1,1308 dollar waard, tegen 1,1198 dollar een dag eerder.

Wall Street

Lager

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn gisteren opnieuw lager gesloten, al werden de koersverliezen richting het slot van de handelsdag wel behoorlijk teruggedrongen.

De Dow-Jonesindex eindigde 1 procent lager op 25.864,78 punten. De breed samengestelde S&P 500 zakte 1,7 procent tot 2972,37 punten en de technologiebeurs Nasdaq daalde 1,9 procent tot 8575,61 punten. Op donderdag gingen de graadmeters op Wall Street met minnen tot 3,6 procent de handel uit.

Olie- en gasproducenten als ExxonMobil, Chevron en ConocoPhillips leverden tot 5 procent in. Oliedienstverleners als Schlumberger, Halliburton en Transocean kregen klappen tot bijna 19 procent voor de kiezen.

De luchtvaartsector wist juist wat te herstellen van de recente afstraffing, geholpen door de fors lagere olieprijsen. Delta Air Lines, Southwest Airlines en United Airlines klommen tot 2 procent.

De financiële sector had het daarentegen lastig door de scherp dalende rentes op Amerikaanse staatsobligaties. De grote banken Goldman Sachs, JPMorgan Chase, Citigroup, Bank of America, Wells Fargo en Morgan Stanley verloren tot 5,2 procent aan beurswaarde. De Amerikaanse overheid maakte bekend dat de werkgelegenheid in de Verenigde Staten in februari met 273.000 arbeidsplaatsen is toegenomen, terwijl economen op een groei met 175.000 hadden gerekend. De werkloosheid in de VS zakte naar 3,5 procent.

Olieprijzen kelderen naar laagste niveau in jaren

NEW YORK — De olieprijsen gingen gisteren keihard onderuit naar het laagste niveau in meer dan drie jaar door het stuklopen van een productiedaal tussen oliekartel OPEC en Rusland. Ook staat de oliemarkt onder druk door de zorgen over de negatieve impact van het nieuwe coronavirus op de economie.

De prijs van Amerikaanse olie kelderde meer dan 10 procent tot 41,16 dollar per vat en Brentolie ging meer dan 9 procent onderuit tot 45,32 dollar per vat. Dat zijn

de grootste prijsdalingen in lange tijd. De OPEC heeft geen overeenkomst kunnen sluiten met Rusland over een verdere verlaging van de productie

om zo de olieprijsen te stutten. Die zijn scherp gedaald door de zorgen over het coronavirus. Saudi-Arabië drong aan op een productieverlaging, maar Rusland wilde niet toegeven. Daardoor zijn er scheurtjes ontstaan in de jarenlange samenwerking tussen de OPEC en Moskou bij het verlagen de productie en ligt de weg open voor productieverhogingen door

olielanden volgende maand. Dan loopt namelijk een afspraak over productiebeperking tussen de OPEC en zijn bondgenoten af. Sinds januari zijn de olieprijsen met ruim een derde gedaald. Door het coronavirus wordt de wereldwijde economie en het vliegverkeer geraakt en dat drukt samen met het grote aanbod op de oliemarkt op de prijzen.

Coronavirus zit maker Ray-Ban-zonnebrillen dwars

CHARENTON-LE-PONT — Het nieuwe coronavirus drukt op de verkoop van brillen in met name China. Brillengigant EssilorLuxottica houdt daarom rekening met tegenvallende opbrengsten in de eerste helft van het jaar. Zelfs als de verkopen snel weer zullen aantrekken, zal de omzetgroei van de maker van onder meer Ray-Ban-zonnebrillen lager zijn dan de laatste jaren gebruikelijk was.

Afgelopen jaar wist het concern zijn omzet nog met meer dan 7 procent op te krikken tot 17,4 miljard euro. Voor heel 2020 gaat EssilorLuxottica nu uit van 3 tot 5 procent groei, bij constante wisselkoersen. De nettowinst, aangepast voor kosten die gemaakt werden in verband met de eerdere fusie tussen het Franse Essilor en het Italiaanse Luxottica, steeg vorig jaar met dik 9 procent tot 1,9 miljard euro. Er was afgelopen jaar nog veel gedoe over onder meer de winstgevendheid bij het concern. EssilorLuxottica kampte met gerommel in

het hoogste management vanwege een machtsstrijd tussen topbestuurders. Daarnaast rammelde de activistische investeerder Third Point aan de poort. Volgens het hedgefonds zou de brillencombinatie veel meer synergievoordelen uit haar fusie kunnen halen. De onderneming is inmiddels op zoek naar een nieu-

we topbestuurder. Dat moet voor het einde van dit jaar geregeld zijn. Gisteren werd alvast een extra financieel directeur benoemd. EssilorLuxottica is tevens de koper van het in Amsterdam genoteerde optiekbedrijf GrandVision, bekend van ketens als EyeWish en Pearle. Het duurt waarschijnlijk nog wel een tijd

voor die miljardendeal rond is. De Europese Commissie doet momenteel onderzoek naar de gevolgen voor de concurrentie op de brillenmarkt. Ook in Brazilië, Chili, Mexico en Turkije houden autoriteiten de deal tegen het licht. Toezichthouders in de Verenigde Staten, Rusland en Colombia zijn al wel akkoord.

‘VS bekijken belastingvoordeel voor luchtvaart om virus’

WASHINGTON — De Verenigde Staten bekijken de mogelijkheid van belastingvoordelen voor bedrijven in de luchtvaartsector en het toerisme om zo te helpen de negatieve impact van het nieuwe coronavirus te verzachten. Dat meldden bronnen bij het Witte Huis.

Naast luchtvaartmaatschappijen zouden ook cruisebedrijven en andere reisonder-nemingen belastingvoordeel kunnen krijgen, aldus de

ingewijden. Amerikaanse luchtvaartondernemingen zoals Delta Air Lines en Southwest Airlines en cruise-maatschappijen als Carni-

val, Royal Caribbean Cruises en Norwegian Cruise Line zijn hard geraakt door het virus, met zware klappen op de beurzen.

Tegelijkertijd zou de Amerikaanse regering kijken naar manieren om mensen voorlopig te laten afzien van cruise-reizen, om zo de versprei-

ding van het coronavirus tegen te gaan. Het aantal besmettingen op cruiseschepen loopt steeds verder op. Dit weekeinde heeft vicepresident Mike Pence, die aan het hoofd staat van de inspanningen van de VS tegen het coronavirus, een ontmoeting met topmensen uit de cruise-sector.

KLM voorziet minder vluchten naar Italië

AMSTERDAM — Luchtvaartmaatschappij KLM gaat minder vaak vliegen naar Italië vanwege het nieuwe coronavirus. Volgens de maatschappij is de reductie door een tanende vraag naar tickets onvermijdelijk.

KLM is wekelijks goed voor 152 vluchten naar Italië, waaronder meerdere vluchten naar Milaan in risicogebied Noord-Italië. Het is nog niet duidelijk hoeveel

vluchten naar het Zuid-Europese land vanwege het virus worden geannuleerd, maar ingrijpen is volgens de leiding van KLM onvermijdelijk. Eerder was al be-

kend dat zustermaatschappij Transavia vanwege het virus minder op Italië vliegt.

Passagiers van wie vluchten worden geannuleerd, kunnen die gratis omboeken. Ook hebben ze de mogelijkheid het geld voor hun ticket teruggestort te krijgen.

Moederbedrijf Air France-KLM maakte eerder bekend dat de problemen rond het nieuwe coronavirus een hap van 150 miljoen tot 200 miljoen euro uit de operationele winst van het eerste kwartaal nemen. Die klap komt voor een groot deel doordat het concern een tijdlang niet naar China vliegt.

Moody's pessimistischer over economische gevolgen coronavirus

LONDEN — De risico's op een recessie zijn door de verdere verspreiding van het nieuwe coronavirus wereldwijd toegenomen. Waar de virusuitbraak eerder vooral een Chinese kwestie leek, grijpt de ziekte nu wereldwijd snel om zich heen. Hierdoor raakt zowel de vraag naar producten als de toevoer verstoord, waardoor volgens kredietbeoordelaar Moody's de kans op economische krimp in veel landen is gestegen.

Italië zit volgens Moody's al in een recessie. De snelle verspreiding van het coro-

navirus in het economisch belangrijke noorden van het land heeft vrijwel ze-

ker voor verdere krimp gezorgd, nadat het bruto binnenlands product er in het laatste kwartaal van 2019 ook al daalde. Voor heel 2020 verwacht Moody's dat de Italiaanse economie met 0,5 procent zal krimpen.

De groei in de eurozone zal volgens Moody's dit jaar op 0,7 procent uitkomen, waar

vorige maand nog 1,2 procent werd voorspeld.

Ook de groeiverwachting voor 's werelds grootste economie, de Verenigde Staten, wordt door het ratingbureau verlaagd. Alles bij elkaar betekent dit dat de mondiale groei 0,3 procentpunt lager uitvalt dan voorheen geraamd.

‘Bernie Sanders kan zorg voor financiële markten worden’

AMSTERDAM — De Amerikaanse presidentskandidaat Bernie Sanders kan een nieuwe zorg worden voor de financiële markten. Volgens portefeuillemanager Regina Borromeo van vermogensbeheerder Robeco is de 78-jarige senator verreweg de meest linkse kandidaat van de afgelopen decennia die een gedegen kans maakt om in het Witte Huis te komen.

De deskundige vindt dat Sanders verrassend goede zaken doet om straks door de Democraten te worden gekozen als tegenkandidaat van de Amerikaanse president Donald Trump in de verkiezingen van november. Voor beleggers zou dat een risico kunnen zijn, omdat Sanders verschillende beleidsmaatregelen beoogt die gevolgen voor de financiële markten hebben. “Sanders is tegen de gevestigde orde”, benadrukt Borromeo. Zo wil de politicus de grootste Amerikaanse banken opknippen. Ook wil hij de belastingverlagingen van Trump terugdraaien. Als Sanders daadwerkelijk wordt verkozen tot president

zullen beleggers waarschijnlijk minder risico's durven nemen en wordt de situatie op de beurzen wispelturiger, voorziet de kenner bij Robeco.

Overigens werd de onvoorspelbare Trump voor hij in 2016 tot president werd verkozen eveneens gevreesd op de financiële markten. De negatieve sfeer bij beleggers week echter al snel, na een verzoenende overwinningsspeech van Trump. Daarop begonnen de beursgraadmeters in New York juist aan een stevige opmars die maanden aanhield.

Of Sanders het daadwerkelijk tegen Trump gaat opnemen, die strijd is nog niet beslist. Ook de voormalige Amerikaanse vicepresident Joe Biden wordt nog gezien als een kanshebber op de Democratische kandidatuur. Hij maakte een verrassende comeback op Super Tuesday en won bij de voorverkiezingen in de meeste van de veertien staten, iets dat op Wall Street positief werd ontvangen. Congreslid Tulsi Gabbard, die ook nog in de race is, geldt als volledig kansloos.

Chipmaker NXP benoemt 2e man tot topbestuurder

EINDHOVEN — De Eindhovense chipmaker NXP Semiconductors wil Kurt Sievers benoemen tot nieuwe topman van het bedrijf. De Duitser bekleedt nu nog de functie van president, waarmee hij min of meer de tweede in rang is in het bestuur van het technologiebedrijf.

NXP draagt Sievers voor als nieuwe topman op de aandeelhoudersvergadering van 27 mei. Hij staat daarmee op het punt de opvolger te

worden van Rick Clemmer, die sinds 2009 de leiding had over NXP. Clemmer is nog niet helemaal weg bij NXP. Om een soepele overgang te garanderen, blijft de Amerikaan als adviseur aan het bedrijf verbonden. De vijftigjarige Sievers werkt sinds 1995 bij NXP, dat toen nog een chipdivisie van Philips was. Voorafgaand aan zijn aanstelling als president was hij onder meer algemeen manager van de automotive-activiteiten van het chipbedrijf.

NEW YORK		AMSTERDAM	
DOW JONES	25.634.24 -1.86%	AEX	533.39 -3.47%
S&P 500 INDEX	2.941.46 -2.73%	ARCELORMITTAL	11.64 -4.73%
NASDAQ	8.569.81 -1.93%	AEGON NV	2.76 -4.53%
AMAZON.COM INC	1.898.32 -1.34%	KONINKLIJKE AHOL	22.66 -1.26%
APPLE INC	288.25 -1.59%	AKZO NOBEL	71.45 -0.89%
BAIDU INC-SP ADR	116.01 -1.89%	ASML HOLDING NV	253.35 -3.63%
BERKSHIRE HATH-B	205.39 -1.71%	DSM (KONIN)	107.05 -2.73%
BOEING CO/THE	260.85 0.18%	HAL TRUST	131.20 -2.67%
CITIGROUP INC	61.88 -2.54%	HEINEKEN NV	89.30 -3.67%
COCA-COLA CO	55.20 -2.71%	ING GROEP NV	7.60 -3.80%
COSTCO WHOLESALE	308.54 -2.29%	KPN (KONIN) NV	2.19 -1.31%
WALT DISNEY CO	113.88 -0.09%	KONINKLIJKE PHIL	37.02 -3.77%
3D SYSTEMS CORP	8.94 -0.67%	RANDSTAD NV	41.52 -2.21%
EBAY INC	36.44 -2.10%	ROYAL DUTCH S-H-A	18.82 -4.32%
FACEBOOK INC-A	181.29 -2.10%	TOMTOM NV	8.61 -1.92%
GENERAL ELECTRIC	9.63 -4.51%	TOTAL SA	37.35 -4.37%
ALPHABET INC-A	1.284.98 -2.27%	UNILEVER NV	49.05 -3.50%
HP INC	21.13 -1.90%	W.P. STEWART HOL	561.29 -4.03%
HOME DEPOT INC	227.72 -3.02%		
INTEL CORP	55.72 -2.18%	SCOTIA FUNDS	
JOHNSON&JOHNSON	140.07 -1.37%	MONEY MARKET	13.5782 0.14%
MICROSOFT CORP	161.38 -2.94%	US DOLLAR BOND	2.9259 3.85%
PROCTER & GAMBLE	119.10 -2.08%	GLOBAL EQUITY	3.0121 -8.12%
ROYAL DUTCH-ADR	42.60 -2.58%	US EQUITY	17.0167 -7.90%
STARBUCKS CORP	73.82 -3.11%	CANADIAN EQUITY	2.6989 -7.53%
TWITTER INC	33.62 -3.85%	FUNDS	
WALMART INC	114.71 -1.04%	BGF CONT EUR FLEX	31.04 -0.32%
EXCHANGE TRADED FUND		BGF EMKT BOND	19.31 -0.36%
ALERIAN MLP - AMLP	6.22 -4.38%	BGF FIX INC GBL OP	14.99 -0.07%
ISH GBL HY BD - GHYG	48.29 -0.90%	BGF GBL ALLOCATION	59.48 0.03%
ISH IBOXX HY BD - HYG	84.77 -1.46%	BGF USD CORE BOND	17.99 0.11%
ISH SELECT DIV - DIVY	92.71 -2.02%	BGF USD H YIELD BND	35.53 0.45%
ISH MSCI EMKT - EEM	40.22 -1.84%	TEMPLETON GBL BND	25.31 0.08%
ISH MSCI PAC - EPP	41.31 -1.64%	TEMPLETON ASIAN SM	45.49 -0.46%
ISH RUSSELL - IIVV	172.80 -2.14%	CURRENCIES	
ISH S&P 500 - SPY	184.49 -2.12%	YEN/USD	105.4300 -0.69%
ISH EUROPE - IEV	41.74 -1.30%	EUR/USD	1.1313 0.68%
INVESCO COQ TRUS	207.33 -2.01%	CAN/USD	1.3424 0.10%
INVESCO DB COMMO	13.40 -2.97%	GBP/USD	1.3038 0.65%
SPDR S&P INT DIV-DWXX	37.27 -1.38%	COMMODITIES	
SPDR S&P MID 400	328.40 -1.61%	OIL WTI	42.89 -6.56%
SPDR S&P 800 SMA	61.86 -1.63%	GOLD	1657.08 -0.91%
VANGUARD REIT - VNQ	90.12 -2.32%	SILVER	17.16 -1.58%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	44.89 -1.94%	WHEAT	516.00 -0.53%
Source Bloomberg			

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbs@mc-bank.com | website: www.mc-bank.com/pbis

Gerstenbluth: Nergens voor nodig

Er worden op grote schaal mondkapjes gehamsterd

WILLEMSTAD — Er wordt op grote schaal gehamsterd op Curaçao voor wat betreft producten zoals handgel, antibacteriële producten en mondkapjes.

Epidemioloog Izzy Gerstenbluth doet een beroep op het winkelend publiek om dat niet te doen. “Dat is nergens voor nodig”, zegt hij. Aan de eigenaren van botika’s, toko’s en supermarkten deed hij gisteren het verzoek om de verkoop van deze producten te beperken tot een aantal per klant. “Dit om hamsteren te voorkomen.” Er is op het eiland door hamsteren ook een gebrek ontstaan aan mondkapjes. “Dat is nergens voor nodig” zegt Gerstenbluth. Een mondkapje beschermt vol-

Foto: Ken Wong

gens de epidemioloog niet tegen het coronavirus. “Wat een mondkapje hoogstens kan doen is om vocht niet te laten doordringen, als iemand dus bijvoorbeeld in je gezicht hoest. Tegen het coronavirus biedt het echter geen bescherming.”

Het blijkt volgens Gerstenbluth dat er op grote schaal mondkapjes worden ingekocht. Om er zaken mee te doen of voor eigen gebruik, dat is volgens hem nog niet duidelijk. Gerstenbluth benadrukt dat de burger er goed aan doet afstand te bewaren van een ander die ziek is, of hoest of niest. Dat is volgens de arts het beste middel. Verder moet men de handen regelmatig wassen. “We moeten ons best doen om ons te beschermen want, verrassing, het coronavirus gaat komen. Dat is zeker”, zo benadrukte hij wederom tijdens de persconferentie van gisteren. Gerstenbluth: “Als het coronavirus op het eiland arriveert, dan moeten wij de schade beperken. Het is dan zaak om verdere verspreiding te voorkomen.”

Vakbond en ministerie vanaf nu wekelijks om de tafel

Sitek tevreden na overleg met minister OWCS

WILLEMSTAD — Darius Plantijn, voorzitter van onderwijsvakbond Sitek, is tevreden met het overleg van eergistermiddag met de waarnemend minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) Eugene Rhuggenaath (PAR). “Ik ben inderdaad een tevreden mens,” zegt een hoorbaar goedgemutste Plantijn tijdens een gesprek met *Amigoe*.

De onderwijsvakbond en het ministerie van OWCS kwamen eergistermiddag bijeen om een aantal zorgpunten van de onderwijsvakbond te bespreken. Op de agenda stonden onder meer hygiëne van schoolgebouwen en -terreinen, werktijden/vakantiedagen, de promovering van docenten A naar B, het bij landsbesluit invoeren van beoordelingsvoorschriften zoals bedoeld in artikel 4 van de Bezoldigingsregeling Onderwijspersoneel Curaçao 2008 en de invoering van een 27-urige werkweek in het vsbo.

Zorgpunten

Volgens Plantijn zijn niet alle zorgpunten opgelost maar er zijn wel heel wat vorderingen gemaakt. Voor wat betreft de hygiëne van schoolgebouwen en -terreinen, een van de voornaam-

ste punten, is er volgens de vakbondsleider nog geen definitieve oplossing gevonden, maar hij kon zich wel vinden in een plan om een integraal schoonmaakbeleid voor alle scholen uit te werken. Wel is er tegemoetgekomen aan een ander hoofdpunt: docenten A die er recht op hebben, kunnen rekenen op hun promovering van docent A naar B. Andere belangrijke punten waaraan grotendeels is voldaan, is de verlaging van de 32-urige werkweek naar 27 uur in het vsbo en het recht op vakantiedagen dat gelijkgetrokken is voor zowel onderwijzend als niet-onderwijzend personeel. Op de vraag welke garanties de vakbond heeft gekregen, geeft Plantijn aan dat Sitek nu zelf kan bijhouden welke vorderingen er worden gemaakt. De vakbond en het ministerie gaan voortaan namelijk wekelijks om de

tafel zitten om de ontwikkelingen rond de gemaakte afspraken bij te houden en, waar nodig, in te grijpen.

FMS en FPI

Hoewel het eergisteren niet op de agenda stond, meldt Plantijn tot slot dat hij ook de bevestiging kreeg dat Fundashon Material di Skol (FMS) en Fundashon Planifikashon di Idioma (FPI) twee aparte instellingen met aparte verantwoordelijkheden blijven. De vakbondsleider heeft bij verschillende gelegenheden laten weten zich zorgen te maken over de intensieve samenwerking tussen de twee instellingen, waardoor het soms niet duidelijk meer was of beide organisaties zich ook richtten op hun primaire verantwoordelijkheden (in het geval van FMS het beschikbaar stellen en de distributie van lesmateriaal en in het geval van FPI taalkwesties). Vanuit het ministerie van OWCS kreeg hij de bevestiging dat er geen plannen zijn om de stichtingen te laten opgaan in één organisatie.

Registratie naam Imani Trinidad een feit

WILLEMSTAD — Imani Trinidad’s naam wordt na een ingewikkeld traject eindelijk officieel geregistreerd op haar overlijdensakte, nadat daarvoor vermeld stond dat ze geen naam had. Zo besloot eergisteren het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Een jaar geleden begonnen Fariële en Dominic van Wilgen, de ouders van Imani aan een ingewikkeld traject om Imani’s naam te laten registreren. Tot eergisteren stond er op de overlijdensakte dat Imani geen naam had, een pijnlijk feit voor de ouders die als gevolg hiervan geen enkel officieel document konden laten opstellen met vermelding van het overlijden van hun dochter. De ouders van de in 2015 levenloos geboren Imani wisten dat er meer gevallen vergelijkbaar met die van hen bestonden, en hebben daarom op 13 september vorig jaar een petitie overhandigd bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba om dit alsnog te bewerkstelligen. In verschillende landen, waaronder Nederland, bestaat via wetgeving het recht om de naam van een doodgeboren kind te laten registreren.

De beoordeling

Het hof heeft in overweging genomen dat de overlijdensakte door het ontbreken

Fariële en Dominic van Wilgen-Trinidad

van Imani’s naam in feite onvolledig is. Verder heeft het hof in zijn beoordeling overwogen dat de ouders van Imani niet getrouwd waren op het moment dat ze werd geboren. Daarom is besloten om Imani de achternaam van haar moeder (Trinidad) mee te geven, aangezien er (nog) geen wetgeving bestaat waardoor een vader een levenloos geboren kind kan erkennen. Uit de beschikking van het hof blijkt ook dat de ouders een verzoek

hebben ingediend om hun dochter te laten opnemen in de Basisregistratie Personen (BRP), maar dit via een wetswijziging willen bewerkstelligen.

Vervolg

De beslissing van het hof betekent dat alle ouders van doodgeboren baby’s die hetzelfde hebben meegemaakt vanaf nu (door de jurisprudentie die door deze zaak is ontstaan) ook een aanvraag kunnen indienen om, indien er geen naam is

geregistreerd, alsnog een naamgeving op te nemen in de betreffende overlijdensakte.

Daar zal het niet bij blijven. De ouders van Imani Trinidad van Wilgen gaan zich nu inzetten om vaders van doodgeboren kinderen het recht te geven om deze te kunnen erkennen. Binnenkort organiseren Fariële en Dominic van Wilgen een informatiesessie en gaan ze meer voorlichting geven via de sociale netwerken.

Statenlid Pauletta (PAR):

‘Verzorgingsproducten plots duurder’

WILLEMSTAD — PAR-Statenlid Ana-Maria Pauletta trekt aan de bel. Zij merkt drastische prijsverhogingen op Curaçao van verzorgingsproducten die de bevolking aanschaft in verband met het coronavirus. Het gaat volgens haar specifiek om antibacteriële gels, zakdoeken, ontsmettingsmiddelen, en dergelijke.

Het is niet de eerste keer dat dit onderwerp deze week aan bod komt. Dinsdag diende PIN-Statenlid Rennox Calmes een motie in om maximumprijzen te introduceren voor alle producten die gebruikt kunnen worden tegen het coronavirus en ook om de basismand uit te breiden met onder meer vitaminen. De motie kon op steun rekenen van de fracties van KdNT, PS, MFK en natuurlijk PIN. De fracties van PAR en MAN stemden om tal van redenen tegen.

De brief van Pauletta, gericht aan scheidend minister van Economische

Ontwikkeling, Giselle Mc William (Economische Ontwikkeling, MAN) is van 4 maart, daags na de eerder aangehaalde Statenvergadering. In haar brief staat Pauletta stil bij het belang van het nemen van maatregelen om besmetting te voorkomen, zoals handen wassen met zeep, werken aan een sterk immuunsysteem en afstand houden van personen met griepssymptomen.

Andere mensen gebruiken producten zoals antibacteriële gels, zakdoeken en ontsmettingsmiddelen om zichzelf en hun omgeving

schoon en veilig te houden. Pauletta stelt dat zij persoonlijk bij verschillende botika’s, supermarkten en toko’s is langsgesegaan. Volgens haar eigen waarneming zijn juist dit soort producten in de afgelopen periode duurder geworden. Zij maakt zich er zorgen over dat er misbruik wordt gemaakt van de ontwikkelingen rondom het coronavirus om de prijzen van deze producten te verhogen, met alle gevolgen van dien voor diegenen met een beperkt inkomen.

Pauletta heeft in dit verband een serie vragen voor minister Mc William. Zo wil zij weten of controle op de prijzen van eerdergenoemde producten zal worden geïntensiveerd en of de consumentenstichting en de Fair Trade Authority Curaçao bij deze controles betrok-

ken zullen worden. Verder vraagt het PAR-Statenlid of er een gratis telefoonnummer ingevoerd kan worden waarop burgers klachten kunnen melden van producten die exorbitant zijn verhoogd en tevens of er gesprekken gaande zijnde met bedrijven om aanzienlijke verhogingen te voorkomen. Ten slotte vraagt Pauletta of het mogelijk is om de basismand aan te passen in verband met de recente ontwikkelingen.

Voor PIN zijn de vragen van Pauletta aanleiding om op zijn beurt met een persbericht te komen waarin partijlid Christopher Maduro opmerkt dat in minder dan 24 uur nadat in de Staten de motie van Calmes werd verworpen, er nu meerdere parlementariërs zich vóór bescherming van het volk hebben opgeworpen.

Mc William terug naar Staten

Martina wordt op 11 maart ingezworen als minister

WILLEMSTAD — Steven Martina (MAN) zal op woensdag 11 maart tot minister van Economische Ontwikkeling worden ingezworen. Dit bevestigt partijvoorzitter en Statenlid Yves ‘Payo’ Schoop.

Voor de terugkeer van Martina zal partijgenoot en huidig minister van Economische Ontwikkeling Giselle Mc William een stapje terugdoen en naar de Staten terugkeren. Dinsdag geeft Mc William haar laatste persconferentie als minister, zo maakte zij eergisteren bekend. Conform afspraak zal Schoop, van beroep huisarts, zijn Statenzetel opgeven. De partijvoorzitter benadrukte vanochtend dat dit een afspraak is die maanden terug was gemaakt en waar de partij en alle betrokkenen zich aan hebben gehouden.

Voor Martina is het de derde keer dat hij tot minister van Economische Ontwikkeling wordt ingezworen. De eerste keer was op 31 december 2012, toen hij als vakminister voor de politieke partij in het kabinet-Hodge werd ingezworen. Het kabinet-Hodge was een zogeheten ‘takenkabinet’, een door wijlen PS-leider Helmin Wiels bedachte term, van een kabinet be-

Foto: Edeet Sambo

Giselle Mc William. Dinsdag geeft zij haar laatste persconferentie als minister.

staande uit vak-ministers die voor een specifieke periode en ook een specifieke taak zou aantreden en die tevens op steun van een Statenmeerderheid kon rekenen. Het kabinet-Hodge zou maar voor zes maanden aanblijven. Juni 2013

trad Martina af om door Stanley Palm (País) te worden opgevolgd. Martina keerde terug naar de Guardian Group Fatum. Maar in 2017 trad hij tot de actieve politiek en verscheen als kandidaat nummer twee op de kandidatenlijst van de MAN voor de verkiezingen van 28 april. Als nummer twee behaalde Martina 5.864 stemmen, meer dan de lijsttrekker van de blauwe partij Hensley Koeiman, die 4.935 stemmen kreeg. In het kabinet-Rhuggenaath van PAR, MAN en PIN, werd Martina vervolgens vicepremier en tevens minister van Economische Ontwikkeling. Hij werd op 2 juni officieel ingezworen als minister voor de MAN.

De tweede periode van Martina als minister zou tot 21 februari 2019 duren. Op die datum trad hij af nadat het Openbaar Ministerie (OM) een strafrechtelijk onderzoek tegen hem opstartte. Aanleiding hiervoor was deelname van Martina als minister, aan de besluitvorming in de ministerraad van een verhoging van de WA-premie, terwijl hij op dat moment (weliswaar op afstand) aandelen bezat in Guardian Group Fatum. Het OM besloot uiteindelijk om Martina niet te vervolgen, maar oordeelde wel dat hij een strafbaar

feit had gepleegd en seponerde de zaak tegen hem voorwaardelijk. Na de uitspraak van het gerecht werd Martina nogmaals voorgedragen als minister van Economische Ontwikkeling door zijn partij. Na maandenlang wachten, werd vorige week bekend dat Martina door de screening is gekomen, waarna hij door premier Eugene Rhuggenaath als kandidaat-minister werd voorgedragen. De officiële eedaflegging van Martina zal op woensdag 11 maart plaatsvinden.

Leider

De maand maart zal een heugelijke maand worden voor Martina. Op de 21e staat er ook een buitengewoon statutair congres van de MAN gepland. Tijdens dit congres zal de MAN een nieuwe politiek leider kiezen. Martina is de enige kandidaat. Hij zal in deze hoedanigheid in de voetsporen treden van zijn vader, Don Martina, die vanaf de oprichting van de MAN in 1971 tot 2001 MAN-leider was. Tijdens het congres zullen ook de aanpassing van de statuten en huishoudelijk reglement van de partij worden goedgekeurd. Terwijl de MAN-leden ook een nieuwe invulling van de naam van de partij zullen goedkeuren; het acroniem M.A.N. zal een nieuwe invulling krijgen.

Nieuwe aanklacht tegen Martina

WILLEMSTAD — De Fundashon Hustisia pa Un i Tur heeft gisterochtend een aanklacht tegen kandidaat-minister Steven Martina (MAN) ingediend. Dit bevestigt KdNT-lid Carlos Monk namens deze stichting. Volgens Monk heeft Martina zich schuldig gemaakt aan onder meer bedrog en valsheid in geschrifte.

De aanklacht heeft specifiek betrekking op een overeenkomst die Steven Martina op 17 mei 2017 is aangegaan met zijn broer Robbin Martina in het kader van het op afstand zetten van aandelen die de kandidaat-minister bezit in de Guardian Group Fatum. Volgens Monk heeft het Openbaar Ministerie (OM) geconstateerd dat deze overeenkomst niet rechtsgeldig is, waardoor hij uitgaat van bedrog van de kandidaat-minister om door de screeningsprocedure te komen. “We eisen dat het OM deze zaak onderzoekt. De correcte procedures zijn niet gevolgd. Wij beschuldigen hem van valsheid in geschrifte en mogelijk zelfs antidatering,

alleen maar om zo door de screening te komen. In eerder onderzoek naar Martina heeft het OM deze zaak al voor 80 procent onderzocht. Wij willen nu een duidelijk antwoord van het OM in deze zaak”, aldus Monk. Monk zat samen met de KdNT ook achter een eerdere aanklacht tegen Martina over het feit dat hij als minister beraadslagingen van de ministerraad over de verhoging van de WA-premie bijwoonde. Martina moest begin 2019 opstappen vanwege het onderzoek van het OM in deze zaak. Het OM constateerde uiteindelijk dat Martina, weliswaar op afstand, nog steeds aandelen bezit in Guardian Group Fatum. Er werd uiteindelijk besloten om Martina niet te vervolgen maar het OM oordeelde wel dat hij een strafbaar feit had gepleegd, waarna de zaak tegen hem voorwaardelijk werd geseponeerd. De MAN heeft na het oordeel van het gerecht Martina weer voorgedragen als minister. Hij is door de screening gekomen en zal naar verwachting op 11 maart de eed als minister afleggen.

3 verbouwopties voor vliegveld

‘Het voelt alsof we een nieuwe luchthaven bouwen’

KRALENDIJK — Op dit moment worden er drie verbouwplannen uitgewerkt voor Bonaire International Airport (BIA) en aan het eind van dit jaar moet duidelijk worden welk daarvan de voorkeur krijgt. De voorgestelde plannen gaan uit van zowel renovatie als nieuwbouw. In de loop van 2023 moet de eerste schop de grond in, dat is althans de verwachting van BIA-ceo Jos Hillen.

door **Robert Pastoor**

Ruim een halfjaar geleden kwam Jos Hillen binnen als interim ceo bij het vliegveld van Bonaire dat ook wel Flamingo Airport wordt genoemd. Het is niet voor het eerst dat hij aan het hoofd staat van een vliegveld. In Europees Nederland zwaai-de hij van 2009 tot 2012 de scepter over Groningen Airport Eelde. Onder zijn bewind werd de destijds omstreden baanverlenging gerealiseerd nadat er veertig jaar gesteggel aan vooraf was gegaan.

Op Bonaire wordt al geruime tijd gesproken over verbouwplannen van het vliegveld. Meerdere plannen werden geschreven, maar nooit kwam het tot een concreet voorstel. Hillen wil daar verandering in brengen en lijkt, net als in Groningen, ook nu het verschil te willen maken. “Er is hier sprake van een groeiambitie en er is al heel veel onderzocht, maar nu moeten we doorpakken. Dit vliegveld moet een héle aantrekkelijke toegangspoort gaan worden. De luchthaven is voor mensen namelijk de enige toegang tot Bonaire. Je kan hier niet komen via de weg of met een ferry over zee; dit moet dus een aantrekkelijke plek zijn”, zegt Hillen vanaf zijn kantoor

dat uitkijkt op de enige bagageband die het vliegveld heeft. De groei van het eiland, en dus de luchthaven, moet hand in hand gaan met het Blue Destination plan. Dat betekent dat er veel oog is voor duurzaamheid.

Hij mag dan al de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, van stoppen wil hij nog niet weten. Hillen blijft in elk geval nog twee jaar aan als ceo van het vliegveld. Bevlogen legt hij uit wat er allemaal gebeurt op het vliegveld. Hij doet dat aan de hand van een plattegrond die op zijn kantoor hangt. Een stukje verderop aan de muur hangt de landkaart van Bonaire. Het kantoor kent verder weinig opsmuk, net zoals de rest van het vliegveld eigenlijk.

Upgraden

“Ik heb de opdracht gekregen om dit vliegveld te laten voldoen aan de internationale standaarden. Mijn eerste klus was het wegwerken van achterstallig onderhoud. Ik had al snel KLM in mijn kantoor staan. Ze weigerden om nog langer op één van de platforms te parkeren omdat er al geruime tijd losliggende steentjes op dat platform lagen. Dat is zeer gevaarlijk als het in de motor komt. Op mijn negende werkdag zijn

Jos Hillen

we direct gestart met een plan van aanpak voor de renovatie van alle platformen waar de vliegtuigen geparkeerd worden”, laat Hillen weten.

Den Haag en OLB

Het Bestuurscollege van Bonaire krijgt samen met ministeries in Den Haag binnenkort drie verschillende verbouwplannen voorgeschoteld. Twee plannen zijn uit een la gepakt. Zo wordt een plan uit 2009 afgestoft waarbij een compleet nieuw vliegveldgebouw wordt gerealiseerd nabij de verkeerstoren en de brandweerkazerne. Het andere alternatief is een plan uit 2015 waarbij het huidige gebouw wordt uitgebreid en gerenoveerd. En er is een compleet nieuw plan bedacht. Dat is een combinatie van de twee andere plannen: Een nieuw pand nabij de kazerne voor internationale vluchten en

het huidige gebouw renoveren en gebruiken voor vluchten tussen de eilanden. Aan de uitwerking van de drie plannen wordt op dit moment gewerkt. Kostenplaatjes zijn nog niet bekend.

2017

Hillen heeft er in elk geval zin in. Dat had hij overigens in 2017 al, toen hij werd benaderd om directeur te worden. Naar eigen zeggen kwam het er destijds niet van omdat de raad van commissarissen van het vliegveld plotseling vertrok. “Ik werd opnieuw benaderd toen er een nieuwe raad van commissarissen kwam en het huidige Bestuurscollege aantrad.”

Doorgroeien

Hoogstwaarschijnlijk zal de eerste steen van de verbouwing niet onder zijn supervisie gelegd gaan worden. De eerste schop gaat in de loop van 2023 de grond in, zo is de planning. De verbouwplannen zijn nodig omdat het vliegveld zich kan opmaken voor een flinke groei voor wat betreft vliegverkeer en dus het aantal passagiers. Nu komen er jaarlijks 380.000 passagiers aan op Flamingo Airport. De prognose voor 2030 ligt op 600.000 per jaar. Voor 2040 verwacht men zo’n 900.000 aankomende en vertrekkende passagiers. Dat is meer dan een verdubbeling in twintig jaar tijd ten opzichte van nu. De grootste groeiemarkt voor het eiland ligt op dit moment in Amerika. “Den Haag kijkt met ons mee, nou en of”, zegt Hil-

len. “Wij zijn de vierde luchthaven van Nederland. Het moet hier dus ook aan alle Nederlandse normen en waarden voldoen. Ze zijn in Den Haag dan ook zeer geïnteresseerd in de ontwikkeling van deze luchthaven.”

Den Haag

Hillen is daarom ook met grote regelmaat in de residentie te vinden. Hij is altijd een periode van zes aaneengesloten weken op het eiland om vervolgens drie weken in Nederland te verblijven. “Ik ben dan altijd een hele dag in Den Haag om met mijn contacten te spreken en over vele onderwerpen te vergaderen, allemaal in het kader van het vliegveld. Het voelt alsof we hier een nieuwe

luchthaven aan het bouwen zijn”, zegt de directeur in alle eerlijkheid.

‘Niks gebeurd’

Toen hij aantrad was er, naar eigen zeggen, sprake van veel achterstallig onderhoud. Iets wat geen verrassing voor hem was. “Er is hier gewoon heel lang niks gebeurd”, Hillen benadrukt desgevraagd dat er nooit sprake is geweest van een onveilige situatie. “Daar zitten we hier bovenop en we houden alles nauwlettend in de gaten. We richten ons heel erg op veiligheid en het wegwerken van achterstallig onderhoud.”

De klus van Hillen is dus in elk geval met twee jaar verlengd. “Ik ben natuurlijk nog maar net begonnen. Als

ik op dit moment weg zou gaan dan is dat een vernietiging van de voorwaartse stappen die we hebben gemaakt. We kunnen én gaan nu doorpakken.”

Het traject

Naast het Bestuurscollege en een tweetal ministeries wordt ook de Eilandsraad betrokken bij de verbouwplannen, die partijen besluiten welk plan uiteindelijk wordt uitgevoerd. Als de zogenoemde voorkeursvariant is gekozen, zal de inspraakperiode van start gaan voor de inwoners van het eiland. Mensen zullen dan ook uitgenodigd worden om naar inloopbijeenkomsten te komen waar ze kunnen meepraten en meedenken over het verbouwplan.

Nieuwe opleveringsdatum eind april

Rotonde bij Knip wordt duurzaam

Foto: Xavara Ricardo-van der Biest

KNIP — De nieuwe rotonde (turn around) bij het strand Knip wordt gemaakt volgens de ‘new urban agenda’ en ‘sustainable development’, een infrastructuur gericht op de mens. Volgens deze methode komt het welzijn van de mens op de eerste plaats en daarna pas de auto’s. Daarom is ervoor gekozen om eerst de rotonde te maken en daaropvolgend werkzaamheden te gaan verricht aan de wegen in Bándabou.

door **Xavara Ricardo-van der Biest**

De *Amigoe* sprak met Felipe Guanipa en Melvin Cijntje van de uitvoeringsorganisatie Openbare Werken (OW) over de nieuwe rotonde in aanbouw. Cijntje meldt dat de eerste fase van het project, het betonnen gedeelte, inmiddels is aangelegd. Het strand blijft tijdens de werkzaamheden vrij toegankelijk voor de bezoekers. De geplande einddatum was eind maart, maar door een tekort aan asfalt is het project vertraagd. Er wordt gewerkt aan een oplossing. De nieuwe geplande einddatum is eind april.

Volgens Cijntje is de aanleg van de rotonde een verzoek van ABC-busbedrijf om hun diensten naar het strand uit te kunnen breiden. Op dit moment worden bezoekers twee kilometer verderop af

gezet en moeten ze verder lopen naar het strand. Volgens het bedrijf ontbreekt bij het strand momenteel de mogelijkheid voor de bussen om te keren na aankomst bij het strand. Daarnaast was er een grote vraag naar meer parkeergelegenheid. Om deze reden is ervoor gekozen een rotonde te ontwerpen. Met het project is 1 miljoen gulden gemoeid.

De rotonde

De omvang van de rotonde is 75 meter en telt na oplevering 100 parkeervakken. In het midden wordt een gedeelte met gras aangelegd om te voorkomen dat regenwater direct naar zee stroomt. Er is tevens rekening gehouden met een standplaats voor de toerbussen. De omvang van de rotonde zorgt ervoor dat de grote bussen makkelijk kunnen keren. Het betreft een duurzame rotonde die volgens de regels van de

‘new urban agenda’ methode is ontworpen. Er worden ook paden aangelegd tussen de parkeerplaatsen zodat elk gedeelte van de rotonde bereikbaar is. Er wordt gebruikgemaakt van duurzaam materiaal, mede in verband met de hoge wrijfkrachten van de bussen. Cijntje geeft aan dat normaaliter een drie centimeter dikke betonlaag wordt aangelegd om het ijzerwerk te bedekken. Bij deze rotonde is, door de kans op salpetervorming, ervoor gekozen om een dikte van vijf centimeter aan te houden. Verder is er ook aandacht voor het feit dat temperaturen hoog kunnen oplopen wat van invloed kan zijn op het asfalt. Door het groene gedeelte en door gebruik te maken van klinkers krijgt de rotonde een waterdoorlatende structuur. De Curaçaose Wegenbouw Maatschappij (CWM) en Aliansa zijn belast met de realisatie van dit project. Cijntje licht ten slotte toe dat uit een onderzoek onder toeristen was gebleken dat de infrastructuur zeer laag scoort. Daarom is besloten hier meer aandacht aan te besteden ‘en met succes’, aldus Guanipa en Cijntje.

Geweld door en tegen korpsleden

Politie St. Maarten heeft profijt van training

PHILIPSBURG — De Raad voor de rechtshandhaving is positief gestemd over de wijze waarop het Korps Politie St. Maarten (KPSM) een deel van zijn aanbevelingen met betrekking tot de Integrale Beroepsvaardigheidstraining (deels of geheel) ter hand heeft genomen.

Niet alleen het KPSM doet er zijn voordeel mee, maar ook andere organisaties binnen de justitiële keten, zoals de Douane, de Migratiedienst en de gevangenis en Huis van bewaring, hebben hier profijt van omdat ook zij aan de training deelnamen. Door deze training is er structureel aandacht voor het gebruik van (proportioneel) geweld door en tegen korpsleden (en andere ambtenaren).

13 aanbevelingen

In 2014 heeft de Raad onderzoek gedaan naar geweldsgebruik door de politie alsmede geweldsgebruik tegen de politie op

St. Maarten. In dat rapport deed de Raad dertien aanbevelingen. In het huidige review-onderzoek, uitgevoerd in 2019, heeft de Raad getoetst op welke wijze er opvolging is gegeven aan de dertien aanbevelingen.

Volgens de Raad is en blijft het onderwerp ‘gebruik van geweld door de politie alsmede gebruik van geweld tegen de politie’ actueel en is het zo belangrijk dat het continu de aandacht behoeft van de daarvoor verantwoordelijke partijen. Geweld dient op een correcte manier door politieambtenaren te worden toegepast en de veiligheid van de politieambtenaren dient te allen tijde voorop te staan.

De Raad constateert dat van de dertien aanbevelingen er in totaal zes volledig zijn opgevolgd, twee deels zijn opgevolgd en vijf aanbevelingen niet ter hand zijn genomen.

5 niet opgevolgd

De aanbevelingen die niet zijn opgevolgd,

betreffen het vaststellen van onderlinge regelingen op het gebied van kwaliteits-eisen, opleidings- en trainingsvereisten politie en de uitrusting van de politie en betreft ook het opstellen van een samengestelde toets over de geweldsbeheersing. Verder zijn de aanbevelingen met betrekking tot het bevorderen van de fysieke conditie van korpsleden, het instellen van een Klachtencommissie Politieel Optreden en het in overeenstemming brengen van het wapenbeleid van het KPSM met de wetgeving ook niet opgevolgd. De Raad dringt erop aan om op korte termijn oplossingen te vinden voor de aanbevelingen die nog niet (geheel) zijn opgevolgd. De Raad kijkt uit naar de eerste inhoudelijke resultaten en zal de ontwikkelingen met belangstelling volgen. Het review-rapport en alle andere rapporten van de Raad kunnen worden gevonden op de website van de Raad: www.raadrechtshandhaving.com of <http://rrh-sxm.org>.

Bonairecursief

Het duivenlied

Alle duiven op de dam, sja la la lie, sja la la la *
Ja die weten hoe het kwam, sja la la lie, sja la la la
Want ze zaten op je schoot, sja la la lie, sja la la la
En je gaf ze stukjes brood, sja la la lie, sja la la la

Een spectaculaire tekst op rijm. Dam – kwam, schoot – brood. Vooral Sja la la lie, sja la la la, viermaal rijmen op rij. Geen speld tussen te krijgen. Je zou denken dat dit lied over duiven gaat. Nee, schrik niet, het gaat over verliefd worden, houden van. Goed, om op de duiven terug te komen. Die zijn de weg kwijt. De dam is namelijk in Amsterdam en niet op Bonaire. En zeker niet op ons dak. Toch denken die gevleugelden daar anders over. Tijdens het middaguur, als de zon staat te branden op het dak, zie je 0 duiven. De lafbekken. Zeker bang om warme pootjes te krijgen. Zodra de ergste hitte weg is hoor je ze: fladder fladder fladder boem boem boem. Het minste aantal is 4, het grootste 16. Op zich zijn mijn man en ik vredelievende mensen. Maar deze beesten gedragen zich onzedelijk op ons dak, roekoeën daarbij en schijten daarna de boel onder. Waarschijnlijk koeren ze bij deze obsceniteiten ‘sja la la lie, sja la la la’. De smeelappen. Wij proberen van alles om deze dieren de terugvlucht naar Amsterdam te laten maken. Een enorme lange stok, die boven het dak uitsteekt, met daaraan slierten aluminium-folie. Onze theorie: ze schrikken van het geknisper en het blinken. In een kwartier dwarrelden snippers folie door de tuin, opgejaagd door onze twee katten. Duiven retour

dak. Nogmaals de lange stok nu met een plastic tas. Een halfuur later speelde de tas krijgertje met de wind door de tuin. Derde poging: linten van plastic aan de stok, vastgezet met wasknijpers. Linten door de tuin, wasknijpers op de grond. En die duiven maar lachen. Opnieuw de lange stok, een foto van ons beiden vastgeniet aan het uiteinde. Beesten bleven weg tot een paar dagen later de stok brak. Onze conclusie was dat de lange stok geen oplossing was. Volgende mogelijkheden: klappen in de handen, papieren zak opblazen en klap erop, tuinslang aanzetten en sproeien, klapperpistooltje, pistooltje met zachte plastic staaftjes. Tuin vol staaftjes, duiven op het dak.

NIEUW!!!! Binnengekomen op nummer 1! Het Duivenlied gezongen door The Doves!

Alle duiven op het dak, sja la la lie, sja la la la
die zitten op hun gemak, sja la la lie, sja la la la
Want ze poepen in je schoot, sja la la lie, sja la la la
en roekoeën idioot, sja la la lie, sja la la la
Kunt u ons helpen? Als u de oplossing weet ontvangt u de LP van The Doves.

* Gezongen door Gert en Hermien. Uitgebracht in 1972.

Trudi Bijsterbosch-Janson

Van Malmok tot Willemstoren inspireert Bonaire tot opvallende bespiegelingen over mens, dier en landschap. Soms ontroerend, ingetogen dan wel uitbundig, vaak met een glimlach. De verwondering regeert bij deze getuigenissen over een bescheiden eiland in een zee vol zegingskracht. Uw reactie is welkom via bonaire.cursief@gmail.com

Erdogan beveelt stoppen migratie over zee naar Griekenland

ANKARA — De Turkse president Recep Tayyip Erdogan heeft de kustwacht opgedragen te verhinderen dat vluchtelingen of andere migranten met vaartuigen naar Griekse eilanden varen. De overtocht van illegale migranten door de Egeïsche Zee is wegens de risico's niet toegestaan, aldus de opdracht aan de kustwacht.

Het is volgens waarnemers geen wijziging in het beleid van Erdogan dat hij vluchtelingen toestaat naar de grens met Griekenland of Bulgarije te gaan om te proberen die over te steken. Maar de overtocht over de wateren tussen Turkije en de Griekse eilanden is volgens Erdogan levensgevaarlijk en daarom ontoelaatbaar. Volgens de Turkse leider brengt de Griekse kustwacht bootvluchtelingen in gevaar. Zijn beleid blijft dat de tocht van vluchtelingen die over land richting de Europese Unie gaan niet wordt gehinderd. Erdogan heeft gisteren in een gesprek met de Duitse bondskanselier Angela Merkel gezegd dat de bestaande overeenkomst van zijn land met de EU over de vluchtelingenproblematiek niet meer functioneert en

Foto: AFP

Traagang veroorzaakt kleine brandjes langs de Grieks-Turkse grens bij het Griekse stadje Kastanies.

herzien moet worden. In maart 2016 hebben de EU en Ankara afgesproken dat Turkije zijn grenzen beter bewaakt en er illegalen vandaan houdt. Turkije neemt volgens de afspraken ook in Griekenland afgewezen vluchtelingen terug als ze vanuit Turkije dat land zijn binnengekomen. Europa heeft toen extra financiële hulp toegezegd en onder meer zicht geboden op vi-

sumvrij reizen voor Turken die naar de EU willen. Vorig jaar al klaagde Erdogan dat de deal met Europa erg tegenviel. Zijn land telt inmiddels 3,6 miljoen Syrische vluchtelingen. Door de strijd in de Syrische provincie Idlib dreigen er meer te komen. Afgelopen zaterdag meldden Turkse autoriteiten dat 'de poorten naar Europa opengaan' voor vluchtelingen en migranten.

Sindsdien zijn er botsingen tussen Griekse grensbewakers en migranten die de Turks-Griekse grens bij Edirne of de grensrivier de Evros over willen.

Griekse agenten zetten onder meer traangas in om de bestorming af te slaan. Turkse agenten zijn ook met traangas gaan schieten. Vandaag ontstond daardoor een klein brandje aan de

Griekse kant van de grens. Het is onduidelijk hoeveel mensen feitelijk naar de grens getrokken zijn en hoeveel er daadwerkelijk in Griekenland terechtgekomen zijn. Turkije stelt meer dan 140.000, maar Athene spreekt van circa 35.000 mislukte pogingen de grens over te steken. In Griekenland zijn er in dat gebied meer dan 200 illegalen opgepakt in een week tijd.

Braziliaanse veroordeeld tot 12 jaar wegens moord op Nederlander

SOROCABA — Een 52-jarige Braziliaanse is tot twaalf jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens moord op haar Nederlandse vriend Johannes van Denderen. De 73-jarige Van Denderen werd in oktober 2018 gevonden in een stuk bos in de plaats Votorantim, tachtig kilometer ten westen van São Paulo. Hij was vrijwel onthoofd en had steekwonden.

Bijna drie weken later werd zijn vriendin Simone de Aquino als moordverdachte aangehouden. Ze heeft volgens Braziliaanse media in februari 2019 de misdaad bekend en is gisteren door een juryrechtbank veroordeeld.

Volgens De Aquino was Van Denderen van plan haar te verlaten voor een ander. Het slachtoffer was gedrogeerd toen hij werd doodgestoken. Toen het lichaam werd gevonden, konden de autoriteiten niet vaststellen om wie het ging. Hij werd eerst als niet-geïdentificeerde dakloze man begraven.

De Aquino bleef wonen in zijn appartement in Sorocaba en poogde via internet de schijn op te houden dat hij nog leefde. De nepboodschappen van Van Denderen zorgden voor verdenkingen, onder meer door Engelse taalfouten die hij niet zou maken. Van Denderen woonde al twintig jaar in Brazilië en werkte onder meer als leeraar Engels.

Tientallen bedolven door instorten 'quarantainehotel' in China

SHANGHAI — Een hotel dat voor de quarantaine van eventuele coronapatiënten diende in de Zuid-Chinese stad Quanzhou is vandaag ingestort.

Volgens plaatselijke media zijn circa zeventig mensen bedolven onder het puin. De

autoriteiten meldde dat er zeker 23 mensen zijn gered. Reddingswerkers zijn op zoek naar slachtoffers.

Het hotel Xinjia was recent ingericht voor de opvang van mensen die met coronaviruspatiënten in contact waren geweest.

RIVM: 60 nieuwe coronabesmettingen in Nederland

DEN HAAG — Het aantal besmettingen met het coronavirus in Nederland is opgelopen van 128 tot 188. Gezondheidsinstituut RIVM maakte de zestig nieuwe gevallen vanmiddag bekend. In een reactie op Twitter zegt minister Bruno Bruins (Medische Zorg): "Deze ontwikkeling past bij deze fase van de uitbraak. Onze inzet is nog steeds om verspreiding in te dammen."

De meeste nieuwe patiënten zijn in Noord-Brabant gemeld. Daar zijn er 26 besmettingsgevallen bij gekomen. Het onderzoek naar de verspreiding van het virus is in die provincie inmid-

dels gestart. Begin volgende week verwacht het RIVM hier meer over te kunnen zeggen. Gisteren gaf het instituut mensen die milde klachten hebben het advies om thuis te blijven en soci-

ale contacten te beperken. Onder milde klachten vallen verkoudheid, hoesten en koorts. "Van de 188 patiënten zijn er 112 in het buitenland geweest. Het merendeel (103) van deze patiënten is in (Noord-)Italië geweest. Hiernaast zijn 47 mensen besmet geraakt via een gediagnosticeerde patiënt. Van 29 mensen wordt nog onderzocht hoe zij besmet geraakt zijn", aldus het RIVM. In

Nederland is tot nu toe één besmette patiënt, een 86-jarige man die was opgenomen in het Ikazia Ziekenhuis in Rotterdam, overleden. Hij is meegeteld in het totale aantal besmettingen.

Het grootste deel van de patiënten verblijft in thuisisolatie en 24 liggen in het ziekenhuis. Ook voor alle nieuwe patiënten starten de GGD's een contactonderzoek.

Spaanse politie rolt bende op: 10 ton hasj en 89 arrestaties

MADRID — De Spaanse politie heeft 89 mensen gearresteerd in de provincies Cádiz, Málaga en Ceuta (Noord-Afrika) en ruim 10.000 kilo hasj in beslag genomen. Ze worden verdacht van lidmaatschap van een criminele organisatie die zich bezighield met mensensmokkel, drugs-handel, diefstal van motorvoertuigen en illegaal wapenbezit. Dat meldt de politie in een persbericht.

Vluchtelingen moesten 5000 euro betalen voor de

overtocht vanuit Afrika naar Spanje en werden vastgehouden totdat hun familieleden hadden betaald. De boottochten waren volgens de politie levensgevaarlijk, omdat reddingsvesten en andere veiligheidsmaatregelen, zoals verlichting, ontbraken. De boten waarmee ze zijn overgezet, werden ook gebruikt voor de invoer van drugs.

De politie heeft naast de drugs 26 schepen, 29 voertuigen, 250.000 euro contant en twaalf vuurwapens in beslag genomen.

Dodental door coronavirus in VS stijgt naar 16

WASHINGTON — De gezondheidsautoriteiten in Florida hebben gisteren gemeld dat twee mensen zijn overleden aan de gevolgen van het nieuwe coronavirus.

Het gaat om de eerste doden buiten de staten Washington en Californië. Het dodental in de Verenigde Staten door het longvirus stijgt daarmee tot zestien. Beide

dodelijke slachtoffers zijn in het buitenland geweest en hebben het virus waarschijnlijk daar opgelopen, zeggen de autoriteiten in Florida. In totaal twaalf mensen in de zuidoostelijke staat zijn besmet.

In de Verenigde Staten zijn nu meer dan 200 bevestigde besmettingsgevallen, zowel aan de oost- als westkust en in het Midden-Westen.

4 Groningse studenten getest op coronavirus

GRONINGEN — Van de ongeveer 900 Groningse studenten die op skivakantie waren in een corona-risicogebied in Se-strië in Italië zijn vier studenten getest op het coronavirus. De GGD Groningen maakt vanwege privacy-overwegingen deze uitslagen niet bekend. Wel laat de GGD weten dat tot dusver geen positieve testuitslagen zijn gemeld in de provincie Groningen. Mocht er positief getest worden, dan zal de GGD bron- en contactonderzoek starten.

De veertien bussen met Vindicat-leden kwamen vanochtend aan bij sportcentrum Karding, de voorlichtingslocatie van de GGD in Groningen. De GGD gaf hun infor-

Foto: AFP

De studenten kwamen vanmorgen met bussen aan in Groningen.

matie, zodat ze weten hoe ze moeten handelen in het geval ze ziekteverschijnselen krijgen die kenmerkend zijn voor het coronavirus. Als de stu-

denten in de komende twee weken klachten ontwikkelen, moeten ze telefonisch contact opnemen met de huisarts of met GGD Groningen

en uit voorzorg thuisblijven. Jos Rietveld, directeur GGD Groningen, zegt tevreden te zijn over de samenwerking tussen Vindicat en de GGD. "Zowel afgelopen dagen als vandaag, 250.000 euro contant en twaalf vuurwapens in beslag genomen."

De studenten gingen een dag eerder dan gepland naar huis om de gemoederen te bedaren. Niet iedereen kwam met de bus terug, want een aantal groepsleden ging op eigen gelegenheid. De groep vertrok vorige week zaterdag 'na overleg met experts', toen in de omgeving van het reisdoel al diverse coronabesmettingen waren. Dinsdag volgde het aangescherpte advies om het noorden van Italië alleen te bezoeken als dat echt nodig is.

Het MH17-proces, cijfers en feiten

SCHIPHOL — Maandag begint in de extra beveiligde rechtbank op Schiphol de strafzaak tegen de vier mannen die verdacht worden van betrokkenheid bij het neerhalen van vlucht MH17. Daarbij kwamen alle inzittenden om het leven. Hieronder een aantal feiten en cijfers rondom deze (nationale) tragedie.

17 juli 2014

Het vliegtuig met vluchtnummer MH17 van luchtvaartmaatschappij Malaysia Airlines vertrekt op 17 juli 2014 van Schiphol met bestemming Kuala Lumpur. Het toestel zal daar nooit arriveren, de Boeing 777-200ER stort neer boven Oost-Oekraïne in een dorp in de regio Donetsk.

298 inzittenden

Alle 298 inzittenden komen om het leven bij de crash. In het vliegtuig zitten bijna 200 Nederlanders. Verder zijn er mensen uit Maleisië, Australië, Indonesië, het Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland, de Filipijnen, Canada en Nieuw-Zeeland aan boord.

4 verdachten

Uit meerdere onderzoeken blijkt dat MH17 is neergehaald met een Buk-raket, waarschijnlijk afgevuurd door pro-Russische separatisten die actief waren in Oost-Oekraïne. Het Openbaar Ministerie (OM) vervolgt momenteel vier mannen voor hun mogelijke betrokkenheid bij het neerhalen van het toestel. Het

gaat om rebellenleider Igor Girkin, zijn rechterhand Sergej Doebinski, diens assistent Oleg Poelatov en garnizoenscommandant Leonid Chartsjenko. De kans is aanzienlijk dat geen enkele verdachte zijn opwachting gaat maken in de rechtbank op Schiphol. Voor zover bekend laat alleen verdachte Poelatov zich door advocaten vertegenwoordigen. Het gaat om de raadslieden Boudewijn van Eijck en Sabine ten Doesschate. Zij werken samen met de Russische advocaat Elena Kutina en haar kantoor in Moskou.

36.000 pagina's

Het dossier van het OM in de strafzaak omvat momenteel zo'n 36.000 pagina's. Dat zijn 102 ordners. Eveneens bevat het dossier verwijzingen naar duizenden multimedialbestanden, zoals foto's, video's en websites. In totaal gaat het om meer dan 6000 bestanden. Overigens, er bestaan rechtszaken met een nog groter dossier, zoals bijvoorbeeld het liquidatieproces Passage en de zaak tegen Willem Holleeder. Daarvoor had het OM respectievelijk 300 en maar liefst 1000 ordners informatie verzameld.

25 weken

De rechtbank Den Haag – voor deze zaak zitting houdend op de extra beveiligde rechtbank op Schiphol – heeft voor dit monsterproces in totaal 25 weken uitgetrokken, tot en met maart 2021. Het is nu nog totaal onduidelijk hoeveel tijd daarvan gebruikt gaat worden en of het genoeg is.

Onbekend aantal nabestaanden bij zaak

Hoeveel nabestaanden de rechtszaak bijwonen, is niet bekend. Duidelijk is dat naasten van de omgekomen inzittenden uit de hele wereld in ieder geval bij een deel van het proces willen zijn. De meesten zullen de zaak volgen vanaf een aparte, eigen locatie, en dus niet op de rechtbank. De nabestaanden mogen ook gebruikmaken van hun spreekrecht, dat zal wel in de rechtbank zijn. Echter, wanneer dat is – en hoeveel mensen daar gebruik van willen maken – zal pas duidelijk worden als het proces bezig is. Wat wel al bekend is, is dat er 65 internationale waarnemers worden verwacht om de procesgang in de gaten te houden.

Ruim 400 journalisten

Meer dan 400 journalisten uit meer dan twintig landen hebben zich aangemeld voor het strafproces. Naast de rechtbank is voor de media een heel perscentrum gebouwd, daar kunnen de zittingen gevolgd worden. Ook kan een handjevol pers in de zittingszaal terecht. Journalisten uit onder meer Nederland, Duitsland, Australië, Rusland, de Verenigde Staten, Oekraïne, Maleisië, Zweden, Zuid-Afrika, België en Canada hebben zich aangemeld. Ook zijn 45 straalmotoren – waarmee tv-zenders werken – geaccrediteerd. De Britse omroep BBC was eigenlijk te laat met aanmelden, maar kreeg op de valreep toch nog een accreditatie.

Aantal coronabesmettingen Zuid-Korea fors bijgesteld

SEOUL — Het aantal besmettingen met het nieuwe coronavirus is in Zuid-Korea opgelopen tot ruim boven de 7000. Gezondheidsdienst KCDC maakte vandaag bekend dat 448 nieuwe gevallen zijn ontdekt. Eerder op de dag kwamen de autoriteiten met 174 nieuwe besmettingen naar buiten.

Twee mensen zijn de afgelopen 24 uur gestorven aan de gevolgen van het longvirus. Daarmee komt het totale aantal doden in het land op 46. Zuid-Korea is zwaar getroffen door het nieuwe co-

ronavirus. De autoriteiten hebben er melding gemaakt van het hoogste aantal besmettingen buiten China. Iedere dag komen er nieuwe ziektegevallen aan het licht, al leken de dagelijkse stij-

gingen af te vlakken. Afgelopen maandag waren er nog 600 nieuwe coronaziekten, de afgelopen dagen daalden die aantallen gestaag. Maar met de bijstelling van 174 naar 448 voor de afgelopen 24 uur lijkt die trend doorbroken.

Veel besmettingen zijn gelinkt aan een religieuze beweging in de metropool Daegu, waar zo'n 2,5 miljoen mensen wonen.

Belangrijke nummers

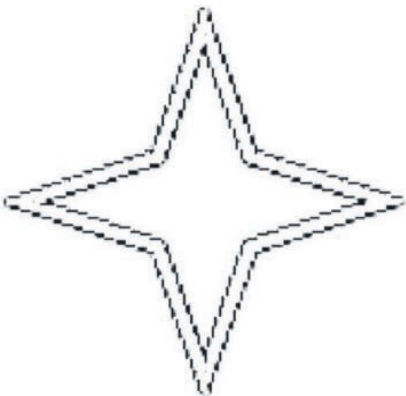
Centraal Politie	100	— San Nicolaas—		— Mortuariums —	
Brandweer	911	Ambulance	584-5050	Ad Patres	584-2299
Politie O'stad	102	Centro Medico	523-8833	Aurora	588-6699
Politie San Nicolaas	104	BGD San Nicolaas	527-2782	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Politie St.Cruz	105	Serlimar	584-5080	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Politie Noord	107				
Tipline Politie	11141	— Botica —		— Stichtingen —	
Ziekenhuis	527-4000	4 Centro Medico	584-5794	Fundacion Anti-Droga Aruba	
Dierenarts	585-0400	Aloë	584-4606	(FADA)	583-2999
Elmar centraal	523-7100	Central	585-1965	Fundacion Respetami	582-4433
Elmar storing	523-7147	Dakota	588-7364	Zwanger? Fundacion	
WEB Aruba	525-4600	Del Pueblo	582-1253	CIZKA	583-0331
SETAR	582-2116	Eagle	587-9011	Fundacion Diabetico	593-0507
Taxi (TAS)	587-5900	Kibrahacha	583-4908	Arubano	593-4928
Taxi (ATT&T)	582-2010	Maria	585-8145	Twelve Step Meeting	
Taxi (PTS)	588-0035	Noord	586-4606	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Taxi (Diamond)	587-2300	Oduber	582-1780	Fundacion Amor Pa	568-4739
Kankerbestrijding	582-0412	Paradera	588-6638	Prohimo	564-8849
Stichting SAMBA	582-0903	San Lucas	584-5119	NA Acceptance Group	565-7500
		San Nicolaas	584-8186	Fundacion Centro	
—Oranjestad—		Santa Anna	586-8181	Ecologico Aruba	562-8984
Ambulance	582-1234	Santa Cruz	585-8028	Bureau Sostenemi Misbruik	
BGD Oranjestad	527-2782	Seroe Preto	584-4833	en mishandeling tegen	
Veterinaire Kliniek	582-1720	Trupiaal	583-8560	minderjarigen	588-1010
Animal Shelter	582-1623			Fundacion C.V.A. voorkomen	
				en zorg voor stroke	567-7004

De betekenis van de Arubaanse vlag

De vlag van Aruba heeft vier kleuren, deze hebben elk een betekenis:

- Blauw staat voor de zee die Aruba omringt;
- Geel is de kleur van de overvloed, en staat voor het verleden van het eiland en de industrieën van goud, aloë en olie;
- Rood staat voor de liefde die elke Arubaan voelt voor het land en voor de voormalige Braziliaanse houtindustrie;
- Wit staat voor de sneeuwwitte stranden en voor de zuivere harten van de Arubaanse bevolking die streeft naar gerechtigheid, orde en vrijheid.

Het weer

ZONDAG 08 MAART 2020			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 26 en 37 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
30°	33°	26 km/u	1%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:51	18:50	10 v/d 10	
ZONDAG			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oostnoordoost tussen 24 en 37 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
25°	27°	24 km/u	2%
Maansopgang	Maansondergang		
18:03	06:51		

Aankomsttijden Cruiseschepen	Dienstdoende huisartsen
Zondag, 08 Maart '20 Serenade Of The Seas 16.30 – **** Freewinds - Dept **** – 23.15	Huisarts nachtdienst – Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Maandag, 09 Maart '20 Celebrity Silhouette 08.00 – 23.59 Serenade Of The Seas-Dept **** – 18.00	Huisarts nachtdienst – San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas 07 & 08 Mrt. 2020 – Dr. v/d Linden
Dinsdag, 10 Maart '20 Freedom Of The Seas 08.00 – 21.00 Marella Discovery 2 08.00 – 23.00	Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica Aloe 584-4606 Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica Dakota 588-7364

BVN			
20:50 21:20 22:00 22:50 23:20 23:25 23:50	Wie is de Mol? Dit Was Het Nieuws NOS Studio Sport Eredivisie Nieuwsuur Weerbericht Amerika/Caribiën NOS Studio Sport Iedereen beroemd compilatie	20:15 21:05 21:50 22:40 23:15 23:45 23:50	Twee tot de zesde macht De Amazone NOS Studio Voetbal Zondag met Lubach Nieuwsuur Weerbericht Amerika/Caribiën Iedereen beroemd compilatie
zondag 8 maart 00:00 VRT Journaal 00:30 Gefileerd 01:20 Typisch Bellingwolde 01:45 Rambam 02:20 BinnensteBuiten 02:45 Tijd voor MAX 03:30 Sesamstraat 03:45 Het Klokhuis 04:00 Koken met konijnen 04:20 Taarten van Abel 04:45 Bommetje! 05:35 EenVandaag 06:05 VRT Journaal 06:35 1 jaar gratis 07:25 NOS Journaal 07:45 Weerbericht Europa/Afrika 07:50 Wie is de Mol? 08:50 Dit Was Het Nieuws 09:20 NOS Studio Sport Eredivisie 10:00 Nieuwsuur 11:20 Weerbericht Amerika/Caribiën 11:25 NOS Studio Sport 11:50 Iedereen beroemd compilatie 12:00 VRT Journaal 12:35 De Zevende Dag 14:35 Buitenhof 15:30 Nederland Zingt 15:55 De week van Karrewiet 16:05 NOS Journaal 16:10 Podium Witteman 17:15 Mondo 18:05 VRT Journaal 19:00 NOS Studio Sport Eredivisie 19:55 NOS Journaal 20:10 Weerbericht Europa/Afrika		maandag 9 maart 00:00 VRT Journaal 00:35 De Zevende Dag 02:35 Buitenhof 03:30 Nederland Zingt 03:55 Karrewiet 04:05 NOS Journaal 04:10 Podium Witteman 05:15 Mondo 06:05 VRT Journaal 07:00 NOS Studio Sport Eredivisie 07:55 NOS Journaal 08:10 Weerbericht Europa/Afrika 08:15 Twee tot de zesde macht 09:05 De Amazone 09:50 NOS Studio Voetbal 10:40 Zondag met Lubach 11:15 Nieuwsuur 11:45 Weerbericht Amerika/Caribiën 11:50 Iedereen beroemd compilatie 12:00 VRT Journaal 12:30 Typisch Bellingwolde 13:00 Danny op straat 13:10 Blauw Bloed 13:50 Harkum 14:15 NOS Journaal 14:30 Frysian DOK 15:00 Nachtdieren 15:30 Sesamstraat 15:45 Sesamstraat 10 voor... 15:55 NOS Jeugdjournaal 16:00 Britt's beestenbende 16:25 Blokken 16:55 Thuis 17:20 EenVandaag 17:45 Dagelijkse Kost	

COLOFON

Uitgeverij: Amigoe Aruba N.V. Amigoe op School Topixs Aruba Production Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Topixs Aruba Production Yakari Gabriel Raisa Montilla topixaruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Administratie Amigoe Krant: Rushilene Lejuez adminaruba@amigoe.com Administratie Abonnement: Zulaika Kelly abonnementaruba@amigoe.com
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Nadine Salas Ariën Rasmijn Bobby Spier Carina Wever arubaredactie@amigoe.com	Distributie en klachten over bezorging: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
Advertentie verkoop Amigoe Krant: Zulma Kock Calisa Roosberg avisoaruba@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190
Amigoe op School: Tiziana La Torre aosaruba@amigoe.com	

Amigoe Aruba kleurwedstrijd 2020

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en uiterlijk 22 juni bij het kantoor van de Amigoe Aruba inleveren tussen 8.00 en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16. Alle deelnemers ontvangen een cadeautje. Hoe meer kleurplaten er ingeleverd worden, hoe groter de kans een grote prijs te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe kopen of een abonnement nemen om elke dag mee te kunnen doen aan de kleurwedstrijd.

Op 26 juni worden alle deelnemers uitgenodigd om 15:00 uur om hun prijs op het kantoor van de Amigoe Aruba op te halen.

Topman Twitter denkt nog eens na over Afrika-plan

Foto: Shutterstock

De topman van Twitter, Jack Dorsey, denkt nog eens goed na over zijn plan om dit jaar zes maanden lang vanuit Afrika te werken. De wereldwijde epidemie met het nieuwe coronavirus heeft hem op andere gedachten gebracht, liet Dorsey weten op een conferentie.

“In het licht van Covid-19 en alle andere dingen die gaande zijn, moeten we het plan heroverwegen”, aldus Dorsey. Welke andere omstandigheden een rol spelen,

maakte hij niet duidelijk. Het plan om een halfjaar in Afrika te verblijven, zorgde voor gefronste wenkbrauwen bij analisten, die vraagttekens zetten bij Dorseys stijl van besturen. De baas van Twitter legde op de conferentie uit dat hij in Afrika wilde wonen met het oog op de verwachte bevolkingsgroei op het continent. Een beter begrip van de Afrikaanse markt zou Twitter vervolgens aan meer gebruikers kunnen helpen, redeneerde hij.

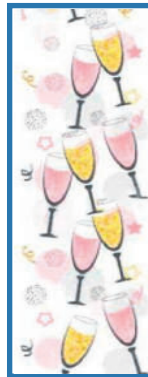
Australisch gezin verkoopt monstervoorraad wc-papier

Een Australisch gezin heeft door een foutje een monstervoorraad op de kop getikt van één van de meest gewilde producten van het land: toiletpapier. Nog voordat mensen door de coronapaniek aan het hamsteren sloegen, bestelde de familie via internet per ongeluk 48 dozen in plaats van 48 rollen wc-papier. De familie Janetzki uit Too-woomba deed de aankoop volgens omroep ABC begin februari, nog voordat berichten in de media opdoken over lege schappen in winkels. De nietsvermoedende kopers konden hun ogen niet geloven toen de ruim 2300 rollen toiletpapier bij hun huis werden afgeleverd. Het gezin moest 3264 Australische dollar (3878 gulden) af-

rekenen voor de onbedoelde aankoop, maar heeft inmiddels wel meer toiletpapier op voorraad dan sommige supermarkten. Ze schatten dat ze daar zo'n twaalf jaar mee vooruit zouden kunnen. De webwinkel bood uiteindelijk aan het toiletpapier terug te nemen, maar toen had het echtpaar Janetzki al een ander plan bedacht. Ze verkopen de wc-rollen om geld op te halen voor de school van hun dochter. Er is inmiddels veel vraag naar de producten. “Het had niet beter voor ons kunnen uitpakken”, glundert Haidee Janetzki. Het gezin heeft hun aankoop ondertussen ook voor andere dingen gebruikt: ze bouwden onder meer een muur en een troon met de dozen.

Foto: Shutterstock

Hebt u iets leuks voor de mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden?

Wij plaatsen het graag op de mensen-pagina.

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar: o.v.v. “mensen”.

Prijs van kreeft in Noord-Amerika gekelderd door coronavirus

De uitbraak van het nieuwe coronavirus in China heeft de prijzen van kreeft in Noord-Amerika doen kelderen. De uitbraak was niet lang voor het Chinese Nieuwjaar, dat

normaal gesproken voor topdrukte zorgt voor de kreeft-exporteurs dankzij de stijgende vraag in China. Het plotseling wegvallen van die vraag is volgens

ondernemer Stephanie Nadeau van The Lobster Company in de Amerikaanse staat Maine ‘als een doods-klap’. Ze voerde in betere tijden elke week 1000 dozen

van circa 15 kilo elk met levende kreeft naar China uit. Het zijn er nu nog 120. Nadeau zegt dat ze al bijna 25.000 kilo kreeft met verlies heeft verkocht en personeel moet ontslaan. De Verenigde Staten zijn de belangrijkste leverancier van kreeft aan China geweest. Ze hebben die toppositie verloren toen China in 2018 extra heffingen invoerde als vergelding voor het instellen van tarieven op Chinese producten door president Trump. Maar de Canadese export naar China is ook ingezakt. En kreeft uit dat land overspoelt nu ook de Amerikaanse markt. De prijs van een New England-kreeft van 1,5 kilo is nu ongeveer 7 euro, 17 procent minder dan aan het begin van het jaar en de laagste prijs in vier jaar tijd.

Foto: Shutterstock

Mensen

Heilige plek in Mekka even uitgestorven

Saudi-Arabië heeft alle mensen weggestuurd uit de de heiligste plek voor de islam in verband met het coronavirus. Het gaat om de Kaaba in de Grote moskee in Mekka. Nadat eerder buitenlandse bedevaartgangers al werden geweerd, hebben de autoriteiten nu ook een stop op de bedevaart van eigen ingezetenen gezet. Op foto's geeft dat een onwerkelijk beeld. Waar anders tienduizend zoniet honderd-

duizenden gelovigen rond het heiligdom hun rondes lopen, is nu de witte vloer te zien en geen bedevaartgangers. De autoriteiten ontsmetten het gebouw intussen bij wijze van voorzorg. Het gebouw blijft voorlopig gesloten voor de umrah, de kleine bedevaart. Volgens een Saudische functionaris was de sluiting van het heiligdom op deze manier ongekend.

Foto: AFP

Stukje Oranjeschiedenis op Tefaf

Foto: AFP

Een wandtapijt dat ooit heeft toebehoord aan stadhouder Frederik Hendrik (1584 - 1647) is nu te koop op de internationale kunst- en antiekbeurs Tefaf in Maastricht, die donderdag opende voor genodigden en vandaag voor iedereen. Aangenomen wordt dat twee figuren op de muurtooi de prins zelf, zoon van Willem van Oranje en ook wel bekend als de Stedendwinger, en zijn zoon laten zien, terwijl ze de mythologische figuren Dido en Aeneas gadeslaan. Het tafereel, oorspronkelijk naar een werk van de Italiaanse kunstenaar Perino del Vaga, werd later met genoemde twee figuren aangepast naar een ontwerp van diens Duitse collega Francis Cleyn.

Het wandtapijt is uit wol en zijde gemaakt in Engeland. Een schilderij van Edgar Degas (1834 - 1917) is zoals reeds bekend één van de sterattracties van de Tefaf van dit jaar. Het is een olieverf op doek van drie danseressen (foto). Over de vraagprijs van het werk uit 1891 wordt schimmig gedaan. De verwachting is echter dat de opbrengst een record voor de Franse impressionist zal betekenen en dus hoger uitpakt dan de dik 37 miljoen dollar die enkele jaren terug bij Sotheby's in New York werd neergeteld voor Degas' rustende danseres uit 1879. Er zijn op de Tefaf ook weer schilderijen van Vincent van Gogh te koop: een uit 1885, waarop Brabantse boerderijtjes en een boerin te zien

zijn. Wat het moet opbrengen, wordt nog niet gezegd, maar het is vast meer dan de 45 Britse pond die een Italiaanse journalist er in 1968 in een Engels antiekwinkeltje voor heeft neergelegd. De andere Van Gogh is een schilderij dat hij in 1886 vervaardigde van in het Bois de Boulogne wandelende mensen.

Weinstein van ziekenhuis naar gevangenis

De voormalige Amerikaanse filmproducent Harvey Weinstein is vanuit een ziekenhuis naar een gevangenis gebracht. Dat heeft zijn zegsman bekendgemaakt. Weinstein is schuldig bevonden aan verkrachting en seksueel misbruik. Weinstein werd na de bijeenkomst waar hij schuldig werd bevonden onwel. De 67-jarige Weinstein klaagde over pijn op de borst en bleek een te hoge bloeddruk te hebben. Hij was op weg

naar de gevangenis op Rikers Island in afwachting van zijn strafeis die op 11 maart wordt bekendgemaakt, maar ging in plaats daarvan naar het Bellevue-ziekenhuis dat een afdeling heeft waar gevangenen kunnen worden verzorgd.

In het ziekenhuis onderging Weinstein een behandeling waarbij een blokkade in de aderen bij zijn hart werd weggehaald, aldus zijn woordvoerder.

Meer mensen gebruiken regelmatig cannabis

Foto: Shutterstock

Het aantal mensen dat dagelijks of bijna dagelijks cannabis gebruikt in Nederland is in 2018 toegenomen met zo'n bijna 60 procent ten opzichte van 2017. In dat jaar gebruikten zo'n 140.000 mensen regelmatig, in 2018 gaat het om 220.000. Dat blijkt uit de jaarlijkse Nationale Drug Monitor van het Timbos-instituut en het WODC, het centrum dat onderzoek doet voor het ministerie van Justitie. Bijna een kwart van de volwassenen in Nederland heeft ooit cannabis gebruikt. Bijna de helft van de twintigers heeft ervaring met deze softdrug. Harddrugs als cocaïne, ec-

stasy en amfetamine zijn een stuk minder populair onder Nederlanders dan cannabis, maar het gebruik ligt in ons land toch boven het Europese gemiddelde. Cocaïne is vooral in trek bij mensen tussen de 25 en 29 jaar in steden. Over het algemeen zijn het hoogopgeleiden. Het aandeel overmatige drinkers liep tussen 2014 en 2018 terug van 9,9 procent naar 8,2 procent. Mannen die meer dan 21 glazen per week en vrouwen die 14 glazen per week drinken, vallen in die categorie. Ook roken steeds minder volwassenen. In 2018 rookte 22,4 procent, in 2014 was dat nog 25,7 procent.

Mobiel dataverbruik toont virusvrees in populaire winkelgebieden

Het nieuwe coronavirus zorgt voor vrees onder shoppers in regio's waar de problemen het grootst zijn, zoals Noord-Italië en Zuid-Korea. Dat valt op te maken uit het mobiele dataverbruik in populaire winkelgebieden zoals Myeongdong in Seoul en de Quadrilatero della Moda in Milaan. Dataverbruik kan worden gezien als een bepaalde maatstaf voor drukte in bijvoorbeeld de winkelstraat.

Volgens gegevens van UberMedia die werden geanalyseerd door databureau Webster Pacific, is het verbruik van data in Myeongdong afgelopen weekende met tweedertede gedaald. In het modedistrict van Milaan viel het dataverbruik met 38 procent terug. De data worden afgezet tegen een zevendaags gemiddelde, waarbij rekening is gehouden met extra drukte in de weekenden.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

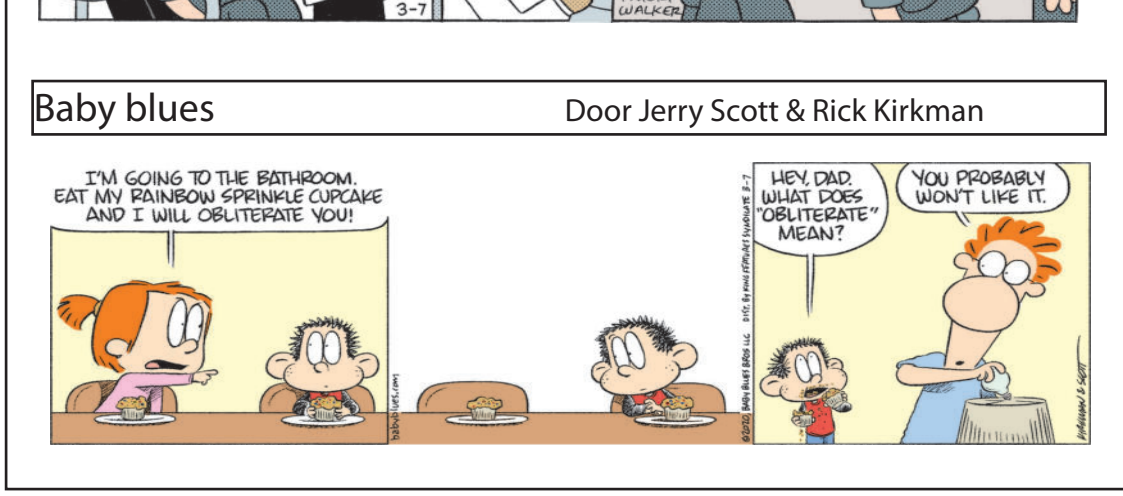

Foto: Shutterstock

IJzersterke Rus naar halve finale tennistoernooi Monterrey

Arantxa Rus

MONTERREY — Tennisster Arantxa Rus blijft verrassen in Mexico. Ze heeft de laatste vier van het WTA-toernooi in Monterrey bereikt. De 29-jarige Zuid-Hollandse versloeg de als zesde geplaatste Zweedse Rebecca Peterson, de nummer 45 van de wereld, afgetekend met 6-1 en 6-1.

Rus speelde ijzersterk in de eerste set en haalde bijna iedere bal, terwijl haar tegenstandster bij tijd en wijle slordig speelde. In de tweede set bleef de Zweedse de fou-

ten maken, maar bleef de topfitte Rus secuur spelen en sloeg ze als het nodig was prachtige winners. In minder dan een uur was de partij beslist. De tegenstandster van de Nederlandse nummer 76 van de wereld in het WTA-toernooi is de nummer 1 van

de plaatsingslijst Elina Svitolina, de nummer zeven van de wereld. De Oekraïense versloeg in de kwartfinale de Canadese Leylah Fernandez in twee sets: 6-4 en 7-5. De andere halve finale gaat tussen de Tsjechische Marie Bouzkova en de Britse Johanna Konta.

Wielerploeg Jumbo-Visma slaat ook Parijs-Nice over

RIJSWIJK — De Nederlandse wielerploeg Jumbo-Visma slaat ook Parijs-Nice over. De gezondheidsrisico's voor de renners zijn op dit moment vanwege het nieuwe coronavirus te groot, aldus de teamleiding. "Dit doet pijn en is teleurstellend", zegt directeur Richard Plugge. "Maar dit is het beste besluit dat we nu kunnen nemen. Als management hebben we de verantwoordelijkheid om alle risico's zorgvuldig af te wegen. Die zijn nu te groot."

De Franse rittenkoers uit de UCI WorldTour begint morgen. Jumbo-Visma trok zich eerder al terug voor de Italiaanse koersen Strade Bianche, Tirreno-Adriatico en Milaan-Sanremo. De organi-

satie besloot later om al die wedstrijden af te gelasten vanwege het nieuwe coronavirus dat rondwaart. Jumbo-Visma wilde in Parijs-Nice met de Sloveen Primož Roglič voor de eindzege gaan.

Steven Kruijswijk zou aanvankelijk ook in Frankrijk rijden, maar hij besloot vorige maand al zijn seizoensstart uit te stellen omdat hij in de voorbereiding wat knieklachten had.

De Nederlandse formatie bekijkt per wedstrijd of ze daaraan wil meedoen. "Wielrennen heeft een uniek karakter en reizen en het verblijven in hotels is inherent aan de sport. Dat maakt ons kwetsbaar in deze corona-

crisis", aldus Plugge, wiens renners vorige week een paar dagen in quarantaine zaten in hun hotel in Abu Dhabi, nadat in de Ronde van de Emiraten bij enkele Italiaanse stafleden van een andere ploeg besmetting met het virus was vastgesteld. "De gezondheid van renners, staf en publiek verdient nu elke prioriteit, waarbij we ook rekening houden met omstandigheden die kunnen ontstaan zoals quarantaine, ziekte of ziekenhuisopname."

Volendam op 3e plaats na winst op Jong Ajax

VOLENDAM — Volendam is naar de derde plaats in de Keuken Kampioen Divisie geklommen door een zege op Jong Ajax. Op eigen veld won de formatie van coach Wim Jonk met 4-0, waardoor het de jeugdige Amsterdammers op de ranglijst inhaalde. Het verschil is één punt.

In het laatste kwartier van de eerste helft nam Volendam afstand, door doelpunten van Francesco Antonucci

en Ibrahim El Kadiri. Na de hervatting maakte opnieuw Antonucci er 3-0 van. Jelle Duin zorgde voor de eindstand van 4-0. Koploper SC Cambuur en achtervolger De Graafschap komen nog in actie. De Graafschap speelt morgen

bij Go Ahead Eagles, Cambuur maandag bij Jong AZ. Excelsior versterkte de zevende plaats door te winnen van MVV Maastricht. In Rotterdam werd het 3-0. De doelpunten kwamen op naam van Elías Már Ómarsón (2) en Rai Vloet.

Rugblessure hindert golfer Woods al weken

PONTE VEDRA BEACH — Een rugblessure hindert golfer Tiger Woods al enkele weken. De Amerikaan, winnaar van vijftien majors, heeft zich ook afgemeld voor het prestigieuze Players Championship van volgende week in Ponte Vedra Beach. "Ik ben er gewoon nog niet klaar voor", meldde Woods.

De rugklachten doen zich voor op een slecht moment, want begin april zijn de Masters in Augusta, de eerste major van dit jaar. Woods (44) won dat toernooi vorig jaar voor de vijfde keer. "Ik moet luisteren naar mijn lichaam en rust nemen als dat is vereist. Mijn rug is nu eenvoudigweg nog niet sterk genoeg."

Woods kwam dit jaar pas één toernooi in actie en dat was half februari in de Genesis Invitational. Zijn rug is zijn zwakke plek. Hij onderging de afgelopen jaren al de nodige operaties. Een geslaagde ingreep in 2017 redde zijn golfcarrière.

Foto: AFP

Het Players Championship is een van de grootste toer-

nooien op de Amerikaanse prof tour PGA met een prij-

zengeld van 15 miljoen dollar.

Schaatser Smeekens beëindigt loopbaan

HEERENVEEN — Schaatser Jan Smeekens heeft besloten te stoppen. Dat liet de 33-jarige sprinter weten via zijn team Jumbo-Visma. Smeekens werd onder meer wereldkampioen en won een zilveren medaille op de Olympische Spelen van Sotsji in 2014. "Ik merk dat mijn lichaam opdraait", zo lichtte hij toe. "Om eerlijk te zijn heb ik dit seizoen geen wedstrijd zonder pijn gereden."

Het was een moeilijke beslissing. Smeekens: "Mijn keuze is best dubbel. Aan de ene kant heb ik enorm veel liefde voor de sport, waardoor ik deze beslissing super moeilijk vind. Je neemt afstand van iets waar je vrijwel je hele leven aan gewijd hebt. Het schaatsen heeft mij ontzettend veel gebracht. Ik ben momenteel 33 en ook dit jaar was ik nog actief op de EK en WK afstanden. Dat is

een mooi gegeven." Smeekens zegt er ook lang over te hebben nagedacht. "De laatste week is het gevoel om te stoppen steeds meer gaan groeien. Ik ben niet over één nacht ijs gegaan en het is een weloverwogen beslissing geworden. Het is een week geweest met veel rationele gedachten met plussen en minnen, maar onder de streep kom ik tot de conclusie dat het mooi is geweest. Mijn gevoel speelt

daarin ook een belangrijke rol." Over hét hoogtepunt is Smeekens duidelijk. "Mijn mooiste overwinning is natuurlijk de 500 meter tijdens de WK afstanden in Gangneung in 2017, waarmee ik de eerste Nederlandse wereldkampioen ooit werd op die afstand. Die prestatie staat bovenaan mijn lijstje. Daarnaast kijk ik er met veel genoegen op terug dat ik op drie Winter spelen actief ben geweest, als eerste Nederlander ooit een World Cup-klassement op de 500 meter won en natuurlijk mijn zilveren olympische medaille in Sotsji."

Eerder al maakte Douwe de Vries (37) van dezelfde ploeg bekend er mee op te houden.

Oud-topvoetballer Ronaldinho vast in Paraguay om vals paspoort

Foto: AFP

Ronaldinho en zijn broer worden gearresteerd in het hotel.

ASUNCIÓN — Voormalig Braziliaans topvoetballer Ronaldinho is in Paraguay gearresteerd omdat hij het land probeerde binnen te komen met een vals paspoort. De oud-speler van onder meer FC Barcelona en Paris Saint-Germain én tweevoudig wereldvoetballer van het jaar is samen met zijn broer in de hoofdstad Asunción in hechtenis genomen. Het duo werd in een politieauto afgevoerd vanuit hun hotel.

De broers waren woensdag al aangekomen in Paraguay en kregen toen op de luchthaven vragen over hun paspoort, dat er verdacht uitzag. Ronaldinho en zijn broer, die

ook zaakwaarnemer is, legden uit dat zij op uitnodiging van een lokale casino-baas een voetbalclinic voor kinderen kwamen geven en ook nog een boek mochten

presenteren. Ze hadden de paspoorten bij aankomst in Paraguay gekregen.

De officier van justitie nam genoegen met hun verhaal en was bereid de twee te laten gaan, maar de rechter was het daar niet mee eens en gaf opdracht Ronaldinho en zijn broer te arresteren. Het duo hoort waarschijnlijk dit weekend of ze alsnog worden vrijgelaten of nog langer moeten vastzitten.

Fortuna Sittard verspeelt kostbare punten tegen PEC Zwolle

SITTARD — Fortuna Sittard heeft in de strijd tegen degradatie kostbare punten verspeeld. De Limburgers leken tegen directe concurrent PEC Zwolle op weg naar de zege, maar het elftal van trainer John Stegeman kwam in de slotfase langszij: 1-1.

Zwolle had voor rust een overwicht in Sittard, zonder heel veel kansen te creëren. In de tweede helft lag het initiatief volledig bij de thuisploeg. De Engelsman George Cox opende in de 71e minuut de score. De verdediger profiteerde van een fout van Michael Zetterer. De Duitse

doelman liet de bal na een schot van buiten het strafschopgebied van spelmaker Mark Diemers los. Cox reageerde attent en schoot de bal hoog in het doel. PEC Zwolle werd daarna lange tijd niet echt gevaarlijk. In de laatste minuut van de reguliere speeltijd viel de

gelijkmaker alsnog. Lennart Thy benutte een strafschop, die scheidsrechter Martin van den Kerkhof gaf na het bekijken van camerabeelden. Daarop was te zien dat Pelle Clement naar de grond werd getrokken.

Zwolle en Fortuna blijven nu op de vijftiende en zestiende plaats staan, met allebei 26 punten. De zestiende plek heeft aan het einde van de rit play-offs met clubs uit de eerste divisie tot gevolg.

Nouwen en keeperstrainer uit voorzorg weg bij voetbalsters Oranje

LENS — Verdediger Aniek Nouwen (PSV) en keeperstrainer Erskine Schoenmakers hebben vanwege het coronavirus uit voorzorg het trainingskamp van het Nederlands vrouwenvoetbalteam in Frankrijk verlaten. Oranje is daar voor een oefentoernooi.

De KNVB nam de preventieve maatregel, nadat het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) vrijdagavond inwoners van de provincie Noord-Brabant had geadviseerd om bij ver-

koudheid, hoesten of koorts hun sociale contacten te beperken en thuis te blijven. "Nouwen en Schoenmakers zijn woonachtig in Noord-Brabant en hebben last van hoesten en (neus)verkoudheid, maar zijn koortsvrij", aldus de voetbalbond.

De KNVB zegt in een persbericht geen enkel risico te willen nemen met de gezondheid en volgt de adviezen van het RIVM en het oordeel van deskundigen.

Nouwen speelde woensdag nog mee met Oranje in de

oefeninterland tegen Brazilië. Het duel in Valenciennes eindigde in 0-0. De ploeg van bondscoach Sarina Wiegman, die zich voorbereidt op de Olympische Spelen van Tokio, speelt vandaag tegen Canada en dinsdag tegen Frankrijk.

De selectie van Oranje in het Tournoi de France telt nu nog 22 speelsters. Victoria Pelova (Ajax) viel eerder weg met een knieblessure. Bondscoach Wiegman beaamt zich nog over het oproepen van een vervangende speelster.